

7

මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, පොලී අනුපාතික, මුදල් සහ ණය

අඩං මුදල් උග්‍රය හා උදෑස්‍ය ඉදිරි දැක්ම, විභව මට්ටමට වඩා පහළින් පවතින ආර්ථික වර්ධනය, පෙෂ්ඨලික අංශය සඳහා සපයන ලද මෙය වර්ධනයෙහි පහළ යැම, මුදල් සමස්තයන්ගේ අඩු වර්ධනය, ඉහළ මට්ටමේ පවතින නාමික හා මූර්ත පොලී අනුපාතික සහ ගෝලිය වශයෙන් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිඛිල් වීම යනාදී සාධක හේතුකාටගෙන, 2019 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ව්‍යාපෘති ලිඛිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයකට යොමු විය. රට ප්‍රථම, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, මධ්‍යස්ථාන මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන බවට සංඛ්‍යා කරමින්, 2018 නොවැම්බර සහ 2019 මාර්තු මාසවලදී වාණිජ බැංකුවල සියලු රුපියල් තැන්පත වශෙම් සඳහා අදාළ ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය ප්‍රතික්‍රියාවක 2.50 කින් අඩු කළේය. මෙම ක්‍රියාමාර්ග දේශීය මුදල් වෙළඳපාල ද්‍රව්‍යීකුලතාව අතිරික්න මට්ටමේ පවත්වා ගැනීමට උපකාර ව්‍යවද, නාමික හා මූර්ත වශයෙන් වෙළඳපාල පොලී අනුපාතික ඉහළ මට්ටමක පැවතිණි. 2018 වසරදී වාණිජ කළ සැලකිය යුතු ප්‍රසාරණයෙන් අනුරූප, වාණිජ බැංකු විසින් පෙෂ්ඨලික අංශයට සපයන ලද මෙය මෙන්ම අනෙකුත් මුදල් සමස්ත, 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී සිසු ලෙස පහළ යැම සඳහා ඉහළ වෙළඳපාල මෙය අනුපාතික, මන්දගාමී ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය සහ පාස්තු ඉංජිනේරු සිදුවූ ප්‍රහාරයෙන් පසුව පැවති අතිනකර ආයෝජන අපේක්ෂා සමග 2018 වසර තුළදී දක්නට ලද සාර්ව ආර්ථික අසම්බුන්තාවන් අවම කිරීම සඳහා ගනු ලැබූ මුදල්. රාජ්‍ය මූල්‍ය හා නියාමන ක්‍රියාමාර්ග හේතු විය. ප්‍රධාන වශයෙන් සැපයුම් අංශයේ අවතිරනා හේතුවෙන්, සලකා බලන කාලපරිවිශේදය තුළදී තාවකාලික මිල ඉහළ යැම දක්නට ලැබුණද, ඉහත සාධකවල බලපෑමෙන් අවම වූ ඉල්ලම් පිඩින පිළිබඳ කරමින් උදෑස්‍ය මුදල් උග්‍රය වීම ගක්නිමත් හා කඩිනම් කිරීම සඳහා 2019 අප්‍රේල් මාසයදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මූල්‍ය ආයතනවල තැන්පත උපකරණ මත උපරිම පොලී අනුපාතික සීමාවන් පනවන ලදී. ඒ අනුව, තැන්පත පොලී අනුපාතික හා රජයේ සුරක්ෂිත මුදල් අනුපාතිකවල සැලකිය යුතු පහළ යැමක් දක්නට ලැබුණි. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පහළ දැම්ම පිළිබඳව ඉදිරි මාර්ගෝපදේශයක් 2019 අප්‍රේල් මාසයදී වෙළඳපාලට සපයන ලදී. අඩු උදෑස්‍ය පිඩින පැවති, මුදල් වර්ධනයෙහි පහළ යැම සහ ව්‍යාපෘති ලිඛිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් වෙත ගෝලිය ආර්ථිකයෙහි නැගුරුවීම මෙන්ම, සාපේක්ෂ වශයෙන් ස්ථාවර විදේශ අංශයෙහි සහාය ලබමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 මැයි මාසයදී ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික, එනම් නිත්‍ය තැන්පත පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) සහ නිත්‍ය මෙය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR), පිළිවෙළින්, සියයට 7.50 සහ සියයට 8.50 දක්වා පදනම් අංක 50 කින් අඩු කරමින් සිය මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ලිඛිල් කළේය. මුදල් ප්‍රතිපත්තිය භරහා එලදායී ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වයක් සඳහා සැලකීමට පවතින ඉව්‍යක් සඳහා බලින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 අගෝස්තු මාසයදී නිත්‍ය තැන්පත පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය මෙය පහසුකම් අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, සියයට 7.00 සහ සියයට 8.00 ක් දක්වා පදනම් අංක 50 කින් තවදුරටත් අඩු කළේය. කෙසේ වෙතත්, බොහෝ වෙළඳපාල මෙය පොලී අනුපාතික පහළ යැම මන්දගාමීව සිදු වූ බැවින්, මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය වෙළඳපාල පොලී අනුපාතික වෙත සම්පූර්ණය වීම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා තවදුරටත් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ අවශ්‍යතාව මතු විය. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙළඳපාල පොලී අනුපාතිකය යුතු පහළ යැමක් ඇති කිරීම මගින් මෙය ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා ආර්ථික වර්ධනය නගා සිටුවීමේ අරමුණ පෙරදැරිව, තාවකාලික ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස, 2019 සැප්තැම්බර මාසයදී බලපත්‍රලාභී බැංකුවල මෙය අනුපාතික මත උපරිම සීමා පැනවීය. රට සමාගමීව, 2019 අප්‍රේල් මාසයදී බලපත්‍රලාභී බැංකුවල තැන්පත අනුපාතික මත පනවන ලද සීමා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ඉවත් කරන ලදී.

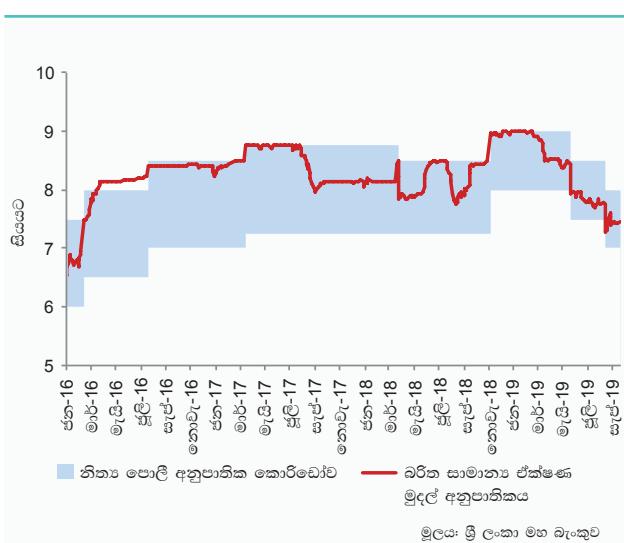
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය

- පාස්කු ඉරිඩා සිදු වූ ප්‍රභාරවලින් තවදුරටත් බලපෑමට ලක් වූ අඩු ආර්ථික වර්ධනය, සිසුයෙන් පහළ යන පොදුගලික අංශයට සපයන ලද ණය සහ අඩු උද්ධමන අපේක්ෂා මධ්‍යයේ, වඩාත් ලිහිල් වන ගෝලිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට සමාග්මීව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, 2018 අප්‍රේල් මාසයේ සිට පවත්වාගෙන යනු ලැබූ මධ්‍යස්ථා මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයෙන් අනතුරුව 2019 වසරේදී වඩාත් ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයකට යොමු විය. දියුණු ආර්ථිකවල මුදල් ප්‍රතිපත්ති සාමාන්‍යකරණය විමට ප්‍රතිච්චිත සිදු වූ ප්‍රාග්ධන පිටතට ගලායැමී සහ පුහුල් වූ වෙළඳ තිගය හේතුකාටගෙන විදේශ අංශය මත පැවති පිඩිනය හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 අප්‍රේල් මාසයේදී සිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය ලිහිල් කිරීම පිළිබඳව ඉදිරි මාර්ගෝපදේශයන් සැපයීමට පෙර, 2018 අප්‍රේල් මාසයේ සිට මධ්‍යස්ථා මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් පවත්වාගෙන ගියේය. එම මධ්‍යස්ථා මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් පවත්වාගෙන යන අතරම, 2018 සැප්තැම්බර් මස මැද භාගයේ සිට දේශීය මුදල් වෙළඳපාල තුළ පැවති ඉහළ භා අඛණ්ඩ ද්‍රව්‍යීකාරා නිගයට විසඳුමක් ලෙස, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, 2018 නොවුම්බර් මාසයේදී සහ 2019 මාර්තු මාසයේදී වාණිජ බැංකුවල රුපියල් තැන්පතු වගකීම් සඳහා අදාළ ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය ප්‍රතිශතාක 2.50 කින් අඩු කළේය. මෙමින් දේශීය මුදල් වෙළඳපාල ද්‍රව්‍යීකාරාව වර්ධනය වූ අතර, 2019 අප්‍රේල් මාසයේ මැද භාගයේ සිට වෙළඳපාල ද්‍රව්‍යීකාරාව අතිරික්ත මට්ටමකට හැරුණි. මන්දගාමී ආර්ථික වර්ධනය, අඩු උද්ධමන පිඩින සහ ඉහළ නාමික භා මුර්ක පොලී අනුපාතික මධ්‍යයේ පොදුගලික අංශයට සපයන ලද ඕනෑමින් අඛණ්ඩ පහළ යැමක් සහ ඇත්තා පොලී අනුපාතිකවල දැක්තා ලද පහළ යැමක් සමානුපාතික පහළ යැමක් වෙළඳපාල ඕනෑමින් පොලී අනුපාතිකවල දැක්තා නොලැබුණි. ප්‍රතිපත්ති විසින් සාමාර්ගවල බලපෑම් සම්පූර්ණය විමෙදී පවතින අඛණ්ඩ අනිසි ප්‍රමාදය සැලකිල්ලට ගනිමින්, මැතකදී ගනු ලැබූ ප්‍රතිපත්ති

ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයකට අවතිරේක විය. රට අමතරව, මුදල් පද්ධතිය හරහා මුදල් ප්‍රතිපත්ති සම්පූර්ණය කාර්යක්ෂම කිරීමේ අවශ්‍යතාව සලකා බලමින්, 2019 අප්‍රේල් 26 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි බැංකු භා බැංකු නොවන මුදල ආයතනවල තැන්පතු උපකරණ මත උපරිම පොලී අනුපාතික සීමාවන් පැනවිය. ලිහිල් වූ මුදල් තත්ත්ව සමග මෙම ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රතිඵ්‍යුතු ලෙස, වෙළඳපාල පොලී අනුපාතික, විශේෂයෙන්ම, වෙළඳපාල තැන්පතු අනුපාතික ක්‍රමයෙන් පහළට තැම්බුරුවේ දාඩිතාවයක් පෙන්වුම් කළේය. මෙම වානාවරණය තුළ, ඕය අනුපාතිකවල සැලකිය යුතු පහළ යැමක් ඇති කරවීමේ අරමුණ ඇතිව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 අගෝස්තු 23 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි, නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ඕය පහසුකම් අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, සියයට 7.00 සහ සියයට 8.00 දක්වා, පදනම් අංක 50 කින් තවදුරටත් අඩු කළේය. අඛණ්ඩව පැවති ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය මෙන්ම, තැන්පතු අනුපාතික මත සීමා පැනවීමන් සමග අරමුදල් පිටිවැය පහළ ගියද, තැන්පතු පොලී අනුපාතිකවල දක්තා ලද පහළ යැමක් සමානුපාතිකවල දක්තා නොලැබුණි. ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල බලපෑම් සම්පූර්ණය විමෙදී පවතින අඛණ්ඩ අනිසි ප්‍රමාදය සැලකිල්ලට ගනිමින්, මැතකදී ගනු ලැබූ ප්‍රතිපත්ති

7.1 රෘප සංඝන

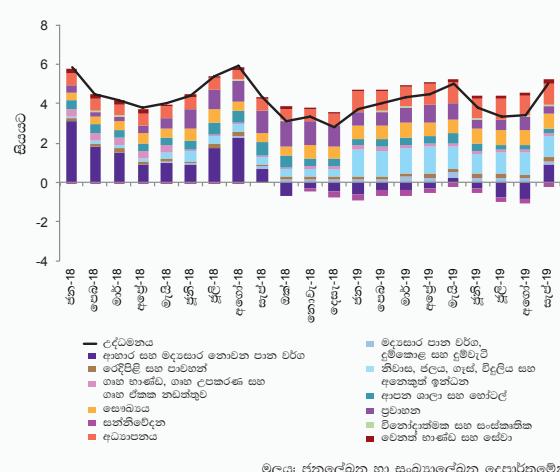
නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරෝඩ් සහ
බරන සාමාන්‍ය ඒක්ස්ජන මුදල් අනුපාතිකය

නීරණවල බලපෑම වෙළඳපොල ගය අනුපාතික වෙත සම්පූෂ්ඨණය විමේ කාරෝක්ස්මතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් 2019 සැප්තැම්බර 24 වැනි දින ගය අනුපාතික මත උපරිම සීමා පැනවූ අතර, බලපත්‍රාහි බැංකු සඳහා පැනවූ උපරිම තැන්පතු අනුපාතික සීමාවන් ඉවත් කරන ලදී. ඒ අනුව, බලපත්‍රාහි බැංකුවලට රුපියල් විලින් පවතින සියලුම ගය හා අන්තිකාරම්වලට අදාළ ගය පොලී අනුපාතික, 2019 අප්‍රේල් අවසානයේ පැවති මට්ටමේ සිට 2019 ඔක්තෝබර් 15 දින වන විට පදනම් අංක 200 කින් අඩු කරන ලෙසට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් විධානය කරන ලදී. තවද, බලපත්‍රාහි වාණිජ බැංකුවලට, සතිපතා ගණනය කරනු ලබන බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ගය අනුපාතිකය 2019 අප්‍රේල් 26 දින වාර්තා කළ මට්ටමේ සිට 2019 නොවැම්බර් 01 දින වන විට පදනම් අංක 150 කින් හා 2019 දෙසැම්බර් 27 වන විට පදනම් අංක 250 කින් අඩු කරන ලෙස විධානය කර ඇත. රට අමතරව, 2019 නොවැම්බර් 01 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි, ගය කාචිපත් සහ පොලී අනුමත තාවකාලික අයිරාවලට අදාළව ගය අනුපාතික මත, පිළිවෙළින්, වාර්ෂිකව සියයට 28 සහ වාර්ෂිකව සියයට 24 ලෙස උපරිම සීමාවන් පැනවිය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මෙම මුදල් ප්‍රතිපත්ති සහ තියාමත ක්‍රියාමාර්ගවලට ප්‍රතිචාරීව, ගය පොලී අනුපාතිකවල ප්‍රමාණවන් පහළ යැමක් අපේක්ෂා කරන අතර, එතුළින් ගය සඳහා ඉල්ලුම ඉහළ නැංවීම භරනා ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම වර්ධනය සඳහා දායක වනු ඇත. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2020 මාර්තු මාසයේදී ගය අනුපාතික සීමාවන් සමාලෝචනය කරනු ඇත.

7.2 රෘප සටහන

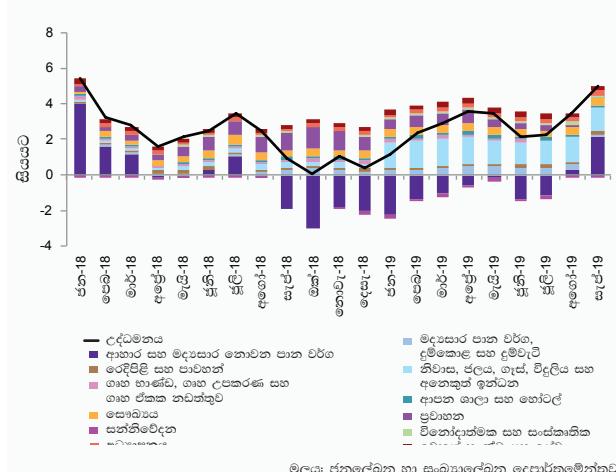
වාර්ෂික ලක්ෂණය මතුපිට උද්ධිමනය සඳහා දායකත්වය
(කොළඹ පාර්ශ්වීක මුදල ද්රැගකය)

- සැප්‍රේම් අංශයේ හිතකර වර්ධනයන් සහ මත්දාගාමී ඉල්ලුම තත්ත්වයන්ට අනුකූලව, 2019 වසරේ පළමු මාස නවය කුළුදී, උද්ධිමනය සමස්තයක් ලෙස අපේක්ෂිත පරාසය කුළු පැවතිණි. කොළඹ පාර්ශ්වීක මුදල ද්රැගකයේ (කො.පා.මි.ද. 2013=100) වාර්ෂික ලක්ෂණය වෙනස් වීම මගින් මහිනු ලබන මතුපිට උද්ධිමනය, 2019 මැයි මාසයේ මැදි තනි අයයක මට්ටම කරා ලැයා වෙමින් 2019 වසර කුළුදී ඉහළ යැම ආරම්භවීමට පෙර, 2018 දෙසැම්බර් මාසයේදී සියයට 2.8 ක් ලෙස වාර්තා විය. උද්ධිමනයේ මෙම ඉහළ යැම කෙරෙහි දේශීය බනිජ තෙල් මිල ද ඇතුළත් පරිපාලන මිල ගණන් ඉහළ දැමීම, නිවාස කුලී ඉහළ යැම සහ ඇතැම් ආභාර හා ආභාර නොවන හාන්ච්ච්වල මිල සඳහා බඳු ඉහළ නැංවීම යනාදිය ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. තවද, 2019 වසරේ මෙම කාලය කුළුදී උද්ධිමනය ඉහළ යැම සඳහා 2018 වසරේ අග හාගයේදී රුපියල විශාල වශයෙන් අවප්‍රමාණය විමේ පසු බලපෑමද දායක විය. ආභාර මිල ගණන් පහත වැළැම හේතුවෙන් උද්ධිමනය 2019 අගේස්තු මාසය වන විට සියයට 3.4 දක්වා අඩු වූ අතර, 2019 සැප්තැම්බර් මස වන විට ආභාර මිල ඉහළ යැම හේතුවෙන් උද්ධිමනය සියයට 5.0 දක්වා නැවත ඉහළ ගියේය. වාර්ෂික සාමාන්‍ය මතුපිට උද්ධිමනය 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 4.3 හා සැසැදීමේදී 2019 සැප්තැම්බර් මාසය වන විට සියයට 3.9 ක මට්ටමේ පැවතිණි. මෙට සමාන ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කරමින් ජාතික පාර්ශ්වීක මුදල ද්රැගකය (ජා.පා.මි.ද. 2013=100) මත

7.3 රෘප සටහන

වාර්ෂික ලක්ෂණය මතුපිට උද්ධිමනය සඳහා දායකත්වය
(ජාතික පාර්ශ්වීක මුදල ද්රැගකය)

පදනම් වූ වාර්ෂික ලක්ෂාමය මතුපිට උද්ධමනය 2018 දෙසැම්බර් මස අවසානයේදී පැවති සියයට 0.4 සිට 2019 අප්‍රේල් මාසය වන විට සියයට 3.6 දක්වා ඉහළ තියේය. ආහාර හා ආහාර නොවන කාණ්ඩයන්හි උද්ධමනය අඩුවීම මෙන්ම පදනම් බලපෑම හේතුවෙන් 2019 ජූනි සහ ජූලි මාසවලදී ජා.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික ලක්ෂාමය මතුපිට උද්ධමනය පහළ තියද, ආහාර උද්ධමනය ඉහළ යැම් හේතුවෙන් ජා.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ මතුපිට උද්ධමනය අගෝස්තු මාසයේදී යළින් සියයට 3.4 ක් සහ සැපේතැම්බර් මාසයේදී සියයට 5.0 ක් දක්වා ඉහළ තියේය. ජා.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය මතුපිට උද්ධමනය 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 2.1 හා සැපේතැම්බර් 2019 සැපේතැම්බර් මාසයේදී සියයට 2.3 ක් විය. ආහාර මිල ඉහළ යැම් මගින් කෙටිකාලීනව යම් මිල පිඩිනයක් ඇති කළ හැකි අතර, රාජ්‍ය සේවකයන්ගේ වැටුප් හා වෙනත වැඩිවීම මැදිකාලීනව උද්ධමනාත්මක අවදානමක් ඇති කළ හැකිය. ඒ අනුව, 2019 වසරේ ඉතිරි කාලපරිච්ඡය තුළ උද්ධමනය සියයට 4-6 අපේක්ෂිත උද්ධමන ඉලක්ක පරාසයේ ඉහළ සීමාව ආසන්නයේ පවතිනු ඇත. සුදුසු කාලෝචිත ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග මෙන්ම මනාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂාවන්හි සහාය ඇතිව උද්ධමනය මැදිකාලීනව අපේක්ෂිත පරාසය තුළ පවත්වා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

- ප්‍රධාන වශයෙන් නිවාස සහ අධ්‍යාපන යන කාණ්ඩයන්හි එක් වරක් පමණක් සිදු කරන ලද ගැලපීම් හේතුවෙන්, ඉල්ලුමෙන් ජනිතවන උද්ධමනය සිල්ලිඩු කරන්නාවූ ප්‍රධාන දුරක්කයක් වන මූලික උද්ධමනය 2019 ජනවාරි මාසයේදී ඉහළ තිය අතර, ඉන් අනතුරුව, සමස්කයක් ලෙස මැද තනි අයයක මට්ටමේ පැවතිනි. මිට අමතරව, සෞඛ්‍ය කාණ්ඩයේ හා පරිපාලන හාණ්ඩ මිල ගණන්හි ඉහළ යැම් සහ 2018 වසර අග හාගයේදී රුපියල සීසු ලෙස අවප්‍රමාණය වීමේ පසු බලපෑම හේතුවෙන්, වාර්ෂික ලක්ෂාමය මූලික උද්ධමනය 2019 මැයි මාසය දක්වා කාලය තුළදී කුමිකව ඉහළ තියේය. කෙසේ වෙතත්, ඉන් අනතුරුව, නිතර මිල වෙනස් නොවන ආහාර මිල ගණන් අඩු වීමෙන් සමග මූලික උද්ධමනය ඉන්පසු මාසවලදී සුළු අඩු වීමක් පෙන්නුම් කළේය. ඒ අනුව, ජා.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික ලක්ෂාමය මූලික උද්ධමනය 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 3.1 හා සැපේතැම්බර් 2019

සැපේතැම්බර් මාසයේදී සියයට 5.6 ක් වූ අතර, වාර්ෂික සාමාන්‍ය මූලික උද්ධමනය 2018 වසර අවසානයේදී පැවති සියයට 3.5 හා සැපේතැම්බර් 2019 සැපේතැම්බර් මාසයේදී සියයට 5.1 ක් විය. මිට සමාන ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කරමින්, 2018 වසර අවසානයේ සියයට 3.1 ක් ව පැවති ජා.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික ලක්ෂාමය මූලික උද්ධමනය 2019 අප්‍රේල් මාසයේදී සියයට 6.3 දක්වා ඉහළ තිය අතර, 2019 සැපේතැම්බර් මාසය අවසානයේදී සියයට 5.6 ක් දක්වා තුමයෙන් මත්දාගාමී විය. ජා.පා.මි.ද. මත පදනම් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය මූලික උද්ධමනය 2018 වසර අවසානයේදී පැවති සියයට 2.4 සිට 2019 සැපේතැම්බර් මාසයේදී සියයට 5.2 ක් දක්වා ඉහළ තියේය. නිවාස සහ අධ්‍යාපන කාණ්ඩයන්හි එක් වරක් පමණක් කරනු ලබන ගැලපීමින් බලපෑම වැටුප් සාමාන්‍ය ප්‍රතිච්ඡා අපේක්ෂා කෙරෙන අතර, එය 2020 ජනවාරි මාසයේදී පහව යනු ඇත.

- 2019 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළදී ව්‍යාපාර අංශයේ උද්ධමන අපේක්ෂා සමස්කයක් ලෙස සියයට 4-6 අපේක්ෂිත උද්ධමන පරාසයේ පහළ සීමාව ආසන්නයේ පැවති අතර, කුටුම්භ අංශයේ උද්ධමන අපේක්ෂා එම පරාසයේ ඉහළ සීමාව ආසන්නයේ පැවතිනි. ව්‍යාපාර අංශයේ ප්‍රතිච්ඡා දක්වන්නන් විසින් සිය උද්ධමන අපේක්ෂා සඳහා ප්‍රධාන හේතුන් ලෙස වෙළඳ හාණ්ඩවල මිල ඉහළ යැම්, පාස්කු ඉරිඳු ප්‍රහාරවලින් පසුව පැවති රට්ටේ සාමාන්‍ය ස්ථානක්වත්වය සම්බන්ධ ගැටුපු සහ රුපියලේ අයය අවප්‍රමාණ වීම ගෙන හැර දක්වනු ලැබේය. මේ අතර, කුටුම්භ අංශයේ ප්‍රතිච්ඡා දක්වන්නන් විසින් ඉරිඳු උද්ධමනය පිළිබඳ සිය අපේක්ෂාව සඳහා බලපාන කරනු ලෙස පාස්කු ඉරිඳු ප්‍රහාරවලින් පසුව පැවති රට්ටේ සාමාන්‍ය ස්ථානක්වත්වය සම්බන්ධ ගැටුපු, වෙළඳ හාණ්ඩවල මිල ඉහළ යැම් සහ වැටුප් සහ වෙනත ඉහළ යැම් යන කාරණා ඉස්මතු කරනු ලැබේය.
- නමුදිලි උද්ධමන ඉලක්කකරණය වෙත සංක්‍රමණය වීම අධ්‍යාපන සිටින ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, උද්ධමනය මැදිකාලීනව මැද තනි අයයක මට්ටමේ ස්ථානීව ප්‍රතිච්ඡා ගැනීම සහ එමගින් තිරසාර ආර්ථික වර්ධන මාවතකට එළඹීමේ අරමුණින්, වැඩි දියුණු කළ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් යටතේ සිය මුදල් ප්‍රතිපත්තිය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කළේය. 1980 දශකයේ මුල්

භාගයේ සිට මුදල් සමස්ත මත පදනම්ව සිය මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කළ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, 2015 වසරේදී වැඩි දියුණු කළ මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් වෙත යොමු වීම, නමුවිලි උද්ධමන ඉලක්කකරණය වෙත යොමුවීම සඳහා වන වැදගත් පියවරක් විය. වර්තමාන මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව තුළ බරිත සාමාන්‍ය ජීක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය (AWCMR) මෙහෙයුම් ඉලක්කය ලෙසද, පුළුල් මුදල් සැපයුම (M_{2b}) අතරමදී දුරුක්ක විව්‍ලයක් ලෙසද යොදා ගනු ලැබේ. බරිත සාමාන්‍ය ජීක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය මෙහෙයුවීම සඳහා වෙළඳපොල පදනම් කරගත් මුදල් ප්‍රතිපත්ති උපකරණ, විශේෂයෙන්ම ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික සහ විවිධ වෙළඳපොල කටයුතු යොදා ගනු ලැබේ. මේ අතර, 2020 වසරේදී නිශ්චිත වූ නමුවිලි උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුවක් වෙත පහසුවෙන් යොමුවීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන තෙතින් පනත් ඇතුළු ප්‍රධාන ප්‍රතිසංස්කරණ ආයතනගත කිරීමේ ක්‍රියාවලියේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් අත් කර ගෙන ඇත.

- ආර්ථිකයේ පාර්ශ්වකරුවන්, විශේෂයෙන්ම නමුවිලි උද්ධමන ඉලක්කකරණය වෙත යොමු වීම පිළිබඳව ඇතුළුවත් කිරීමේ අරමුණ ඇතිව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය සන්නිවේදන උපායමාරුග වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කළේය. මුදල් ප්‍රතිපත්තියේ විනිවිදාවය වැඩි දියුණු කිරීම මෙන්ම එළඳායී ලෙස උද්ධමන අජේක්ෂා කළමනාකරණය කිරීම සහ පාලනය කිරීමේ අරමුණ ඇතිව අන්තර් සහ බාහිර සන්නිවේදනය දියුණු කිරීමට පියවර ගණනාවක් ගනු ලැබේන. ආර්ථිකයේ පාර්ශ්වකරුවන්, මාධ්‍යවේදීන් සහ මහජනතාව සඳහා ඇතුළුවත් කිරීමේ වැඩිසටහන් පැවැත්වීම සහ තොරතුරු පෙළ සටහන් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් අඛණ්ඩව සිදු කෙරීන. වැඩිදියුණු කරන ලද සහ ඉදිරි දැක්මක් සහිත මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණ ප්‍රවත්තන් නිවේදනයන්ට අමතරව, විදේශ අංශයේ ප්‍රවත්තනා මෙන්ම අනෙකුත් වර්ධනයන් පිළිබඳව ප්‍රවත්තන් ප්‍රකාශ නිකුත් කිරීමද සිදු කරනු ලැබේය. මේ අමතරව, මහජනතාවට සාර්ථක ආර්ථික ප්‍රවත්තනා වඩා පහසුවෙන් අවබෝධ කරගැනීමට හැකි වන පරිදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය ප්‍රධානතම ප්‍රකාශය වන වාර්ෂික වාර්තාවට රුපමය තොරතුරු (Infographics) ද ඇතුළත් කිරීම මගින් එහි අන්තර්ගතය සහ ආකෘතිය

වැඩිදියුණු කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ආර්ථික සහ මූල්‍යමය සංඛ්‍යාලේඛන දෙදිනිකව, සතිපතා සහ මාසිකව දැරුණු සහ විවරණිකා ලෙස සිය වෙත අඩවිය ඔස්සේ මෙන්ම විදුත් පර්යේෂණ දත්ත ගබඩාව ඔස්සේද බෙඳු හරිනු ලැබේය. තවද, ප්‍රධාන සාර්ථක ආර්ථික ප්‍රවත්තනා සහ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව මහජනතාව යාවත්කාලීන කිරීම උදෙසා, අධිපතිතුමා සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අනෙකුත් ප්‍රධාන නිලධාරීන්ගේ මූලිකත්වයෙන්, මාධ්‍ය සාකච්ඡා, සම්මත්තුණු, දේශන සහ කළනයන් භාෂා තිත්වයෙන්ම නිතිපතා පවත්වන ලදී.

පොලී අනුපාතිකවල හැසේරීම

වෙළඳපොල ද්‍රව්‍යිලතාව, වෙළඳපොල මෙහෙයුම් කටයුතු සහ කෙරිකාලීන පොලී අනුපාතික

- 2018 සැප්තැම්බර් මාසයේ සිට අඛණ්ඩව හිග මටවමක පැවති දේශීය මුදල් වෙළඳපොල ද්‍රව්‍යිලතාව, මුදල් ප්‍රතිපත්ති සහ මෙහෙයුම් ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රකිල්ලයක් ලෙස ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වී 2019 අප්‍රේල් මස මැද වන විට අතිරික්තයක් බවට පත් විය. බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වෙනැති සියලුම රුපියල් තැන්පතු වගකීම් සඳහා අදාළ වන ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය (SRR) 2018 නොවැම්බර් මස මැද සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදී සියලුම 6.00 දක්වා ප්‍රතිගතාංක 1.50 කින් පහළ දැමීම හරහා ස්ථාවර පදනම මත ද්‍රව්‍යිලතාව සැපයීම සිදු කළද, 2019 වසර ආරම්භයේදී මුදල් වෙළඳපොල ද්‍රව්‍යිලතාව හිග මටවමක පැවතිණි. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව එක් දින, කෙරිකාලීන සහ දිගුකාලීන ප්‍රතිවිකුණුම් ගනුමෙනු මෙන්ම, භාණ්ඩාගාර ඩිල්පත් ස්ථාවර පදනම මත මිලදී ගැනීම මගින් වෙළඳපොල වෙත ද්‍රව්‍යිලතාව සැපයු අතර, එමගින් කෙරිකාලීන මුදල් වෙළඳපොල පොලී අනුපාතික මත වූ පිළිබඳව අවම විය. කෙසේ වෙතත්, අඛණ්ඩව පැවති හිග ද්‍රව්‍යිලතා තත්ත්වය හේතුවෙන් මහ බැංකුව විසින් ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය 2019 මාර්තු මස 01 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදී සියලුම 5.00 දක්වා ප්‍රතිගතාංක 1.00 කින් තවදුරටත් අඩු කළේය. 2018 නොවැම්බර් මාසයේදී සහ 2019 මාර්තු මාසයේදී ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය දෙවරක් පහළ දැමීම මගින් රුපියල් බිලියන 150.0 ක පමණ ද්‍රව්‍යිලතාවක් දේශීය මුදල් වෙළඳපොලට

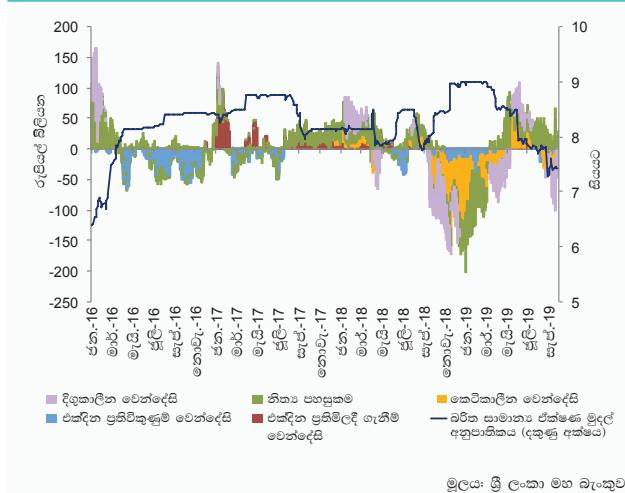
ස්ථාවර පදනම මත සපයන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස දේශීය මුදල් වෙළඳපාල ද්‍රව්‍යිලතා තත්ත්වය අඛණ්ඩව වර්ධනය වූ අතර, 2019 අපේක්ෂා මස මැද වන විට ද්‍රව්‍යිලතා අතිරික්තයක් බවට පත් විය. 2019 සැප්තැම්බර් මාසය වන තෙක් ද්‍රව්‍යිලතාව අතිරික්ත මට්ටමක පැවතිණි. මේ අතර, 2018 සිව්වන කාර්ඩවේදී සිදු වූ දේශපාලන අරුධුදය හේතුවෙන් රජයේ සය ගැනීමේ වැඩසටහන අවසිර විමෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2019 ජනවාරි මාසයේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රාථමික වෙළඳපාලන් මිලදී ගැනීම් සහ ජාත්‍යන්තර ස්වේච්ඡන්ව බැඳුම්කරවලින් ලද ලැබේම් රුපියල්වලට පරිවර්තනය කිරීමදී, වෙළඳපාල රුපියල් ද්‍රව්‍යිලතාව ඉහළ යැම්ව හේතු විය. 2019 වසරේ මැයි සිට ජුලි මස අවසානය දක්වා කාලය තුළදී එක්දීන, කෙටිකාලීන සහ දිගුකාලීන ප්‍රතිඵලදී ගැනීම් ගනුදෙනු යන විට වෙළඳපාල කටයුතු හරහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අතිරික්ත ද්‍රව්‍යිලතාව අවශ්‍යතාවය කරගන්නා ලදී. කෙසේ වෙතත්, වෙළඳපාලනී සමස්තයක් ලෙස ද්‍රව්‍යිලතාව අතිරික්තව තිබියදීත්, 2019 අගෝස්තු මස ආරම්භයේ බැංකු අතර පැවති අසම්මික ද්‍රව්‍යිලතා ව්‍යාප්තියෙහි බලපෑම අවම කිරීම සඳහා 2019 අගෝස්තු මස දෙවැනි සතියේ සිට එක් දින සහ කෙටිකාලීන පදනම මත ප්‍රතිච්ඡැණුම් ගනුදෙනු සිදු කිරීම මෙන්ම භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ස්ථාවර පදනම මත මිලදී ගැනීමටද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට හාණ්ඩාගාර බිල්පත් නොගෙ කළේ පිරීම, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නියමිත කළුපිරීමේ කාලයට පෙර අලෙවි කිරීම, විදේශ විනිමය පුවමාරු ගිවිසුම් කළුපිරීම සහ නියමිත විදේශ සය ආපසු ගෙවීම මෙන්ම, විනිමය අනුපාතිකයේ අකුමවත් වෙනස්වීම් වැළැක්වීම සඳහා විදේශ විනිමය විකිණීම යන කරුණු ප්‍රධාන වගයෙන් හේතුකොට ගෙන 2019 අගෝස්තු මස අවසානයේදී මුදල් වෙළඳපාල ද්‍රව්‍යිලතාව හිග මට්ටමට පත් විය. මේ අතර, මුදල් වෙළඳපාලනී අපේක්ෂා අඛණ්ඩව හිග ද්‍රව්‍යිලතාව සැලකිල්ලට ගනිමින් 2019 සැප්තැම්බර් මස 06 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ස්ථාවර පදනම මත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ගනුදෙනු සිදු කිරීම ආරම්භ කෙලේය. එමෙන්ම, එක් දින විට වෙළඳපාල වෙන්දේසි සඳහා ප්‍රවේශ වීම අත්හිටවනු ලදී බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් හට ද්‍රව්‍යිලතා ආධාරක පහසුකම (Liquidity Support Facility, LSF) 2019 සැප්තැම්බර් මස 06 වැනි දින

සිට හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, 2019 අපේක්ෂා මස මැද සිට සැප්තැම්බර් මස අවසානය දක්වා කාලය තුළදී දේශීය වෙළඳපාල තුළ එක් දින ද්‍රව්‍යිලතා අතිරික්තයෙහි සාමාන්‍ය රුපියල් බිලියන 27.7 ක් පමණ විය.

- හිග ද්‍රව්‍යිලතාව හේතුවෙන් 2018 සැප්තැම්බර් මාසයේ සිට ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොර්ඩ්වේ ඉහළ සීමාවහි පැවති එක් දින අන්තර බැංකු එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය, වර්ධනය වූ ද්‍රව්‍යිලතා තත්ත්වය සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති ත්‍රියාමාරුග හේතුවෙන් 2019 මාර්තු මාසයේ සිට ක්‍රමයෙන් පහළ යැම ආරම්භ විය. මුදල් වෙළඳපාල තුළ පැවති හිග ද්‍රව්‍යිලතා තත්ත්ව පිළිබඳ කරමින් 2018 සැප්තැම්බර් සිට 2019 පෙබරවාරි දක්වා කාලය තුළදී බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය බොහෝවේ ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොර්ඩ්වේ ඉහළ සීමාවහි පැවතිමට ඉඩ හරින ලදී. 2019 මාර්තු මස ආරම්භයේදී ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය පහළ දැමීමන් සමගම බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොර්ඩ්වේ මධ්‍ය දක්වා අඩු විය. 2019 මැයි මස අවසානයේදී ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 50 කින් පහළ දැමීමෙන් පසුව බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය පහළ ගොස් 2019 ජුලි මස අවසානය වන විට සියයට 7.70 ක් විය. 2019 අගෝස්තු මාසයේදී ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 50 කින් තවදුරටත් අඩු කිරීමට ගත් තීරණයන් සමග බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ

7.4 රෘප සටහන

දේශීය මුදල් වෙළඳපාල රුපියල් ද්‍රව්‍යිලතාව සහ ද්‍රව්‍යිලතා කළමනාකරණය

මුදල් අනුපාතිකය තවදුරටත් අඩු වූ අතර, ඉන්පසුව ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරෝන්ටේ මධ්‍යය ආසන්නතයේ පවත්වාගෙන යන ලදී. 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළදී බරිත සාමාන්‍ය ඒක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය පදනම් අංක 153 කින් පමණ අඩු විය. තවද, දෙනික විවට වෙළඳපාල වෙනසේයි සඳහා වන බරිත සාමාන්‍ය එලඟ අනුපාතික සහ ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු අර්ථ අනුපාතික (SLIBOR) 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළදී බරිත සාමාන්‍ය ඒක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකයෙහි වෙනස්වීම් හා අනුකූලව විවෘතය විය. 2019 සැප්තැම්බර මස අවසානය වන විට එක් දින සහ එක් අවුරුදු අන්තර් බැංකු අර්ථ අනුපාතික, 2018 වසර අවසානයේදී පැවති සියයට 9.00 සහ සියයට 11.80 හා සැප්තැම්බර් පිළිවෙළින්, සියයට 7.45 ක් සහ සියයට 10.58 ක් විය.

ରତ୍ନେ କୁରିକୁମିପନ୍ଦ ମନ ଲିଲାବୀ ଅନୁଭାନିକ

- රජයේ සුරක්ෂිතන් වෙළඳපාල කුළු එලඟ අනුපාතික 2019 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළදී සැලකිය යුතු අඩුවීමක් පෙන්නුම් කළේය. අතිරික්ත වෙළඳපාල දුටුගිලතා තත්ත්ව, ලිහිල් මූදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය, ජාත්‍යන්තර ස්වේච්ඡිතත්ව බැඳුම්කර ලැබේම් සමග විදේශ මූල්‍ය ප්‍රවාහ පැවතිම, විධිමත හාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රාථමික වෙනදේසි පද්ධතිය සහ මනාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂා හේතුවෙන් රජයේ සුරක්ෂිතන් මත එලඟ අනුපාතික 2019 වසර කුළදී අඩු විමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළේය. 2019 අපේක්ෂා මාසයේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් තැන්පත පොලී අනුපාතික මත උපරිම සීමා පැනවීම සහ එමගින් ඇතැම් ඉතුරුම්කරුවන් සාමාන්‍ය බැංකු තැන්පතවලින් බැහැරව රජයේ සුරක්ෂිතන් මත ආයෝජනයට පෙළඳීමද රජයේ සුරක්ෂිතන් මත එලඟ අනුපාතික අඩු විමට දායක වී ඇත. තවද, පොදුගලික අංශය වෙත සපයන ලද ගෙයෙහි මත්දගාමී වර්ධන වාතාවරණයක් කුළු ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය ප්‍රතික්‍රියාක 2.50 කින් දෙවරක් පහළ ඇමිම, රජයේ සුරක්ෂිතන් මත ආයෝජනය සඳහා බැංකු වැඩි වශයෙන් ගොමු විමට හේතු විය. ඒ අනුව, 2019 සැප්තැම්බර මාසයේ තාවකාලික ඉහළ යැම්ක පෙන්නුම් කළද, සැප්තැම්බර අවසානය දක්වා වසරේ මේ දක්වා කාලය කුළදී ප්‍රාථමික වෙළඳපාල තුළ දින 91, 182 සහ 364 යන

භාණ්ඩාගාර බැලුපත් එලදා අනුපාතික සියයට 7.62, 7.75 සහ 8.41 දක්වා, පිළිවෙළින්, පදනම් අංක 239 කින්, 224 කින් සහ 279 කින් අඩු විය. භාණ්ඩාගාර බැලුමිකර වෙළඳපාල තුළ කෙටිකාලීන සහ මැදිකාලින පරිණත කාලසීමා සහිත බැලුමිකර එලදා අනුපාතික 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළදී පදනම් අංක 99 - 216 කින් අඩු වූ අතර, 2019 සැප්තැම්බර් මස අවසානය වන විට අවුරුදු 10, 15 සහ 20 යන දිගුකාලීන පරිණත කාලසීමා සහිත බැලුමිකර එලදා අනුපාතික පදනම් අංක 91 - 245 කින් අඩුවේම පිළිබඳ කරමින්, පිළිවෙළින්, සියයට 11.35, සියයට 10.59 සහ සියයට 10.29 ලෙස වාර්තා විය. මේ අතර, රජය විසින් කෙටිකාලීන භා මැදිකාලින පදනම මත ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැලුමිකර ස්ථාවර භා පාවත්ත පොලී අනුපාතික සහිතව නිකුත් කරන ලදී. 2019 ජනවාරි සහ මැයි මාසවලදී පවත්වන ලද වෙන්දේසිවලදී පිළිවෙළින්, එ.ඩ. බොලර් මිලියන 179.7 ක් සහ එ.ඩ. බොලර් මිලියන 165.5 ක් ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැලුමිකර මගින් රස්කර ගන්නා ලදී. 2019 මැයි මස පවත්වන ලද නවතම වෙන්දේසියේදී වසර 01 මාස 08 සහ වසර 02 මාස 02 පරිණත කාලසීමාවන්ගෙන් යුත් සංවර්ධන බැලුමිකර නිකුත් කරන ලද අතර, ඒවා එ.ඩ. බොලර් සඳහා වන මාස භයේ ලන්ඩ්ච් අන්තර් බැංකු අර්ථන අනුපාතිකය (LIBOR) මත බර තබන ලද සාමාන්‍ය ආන්තික, පිළිවෙළින්, සියයට 3.53 ක් සහ සියයට 3.20 ක පාවත්ත පොලී අනුපාතික මත මෙන්ම, පිළිවෙළින්, සියයට 5.93 ක් සහ සියයට

7.5 රැස සටහන

භාණ්ඩාගර බිල්පත් සඳහා ප්‍රාථමික වෙළඳපොල එලැංඡා අනුපාතික (අ)

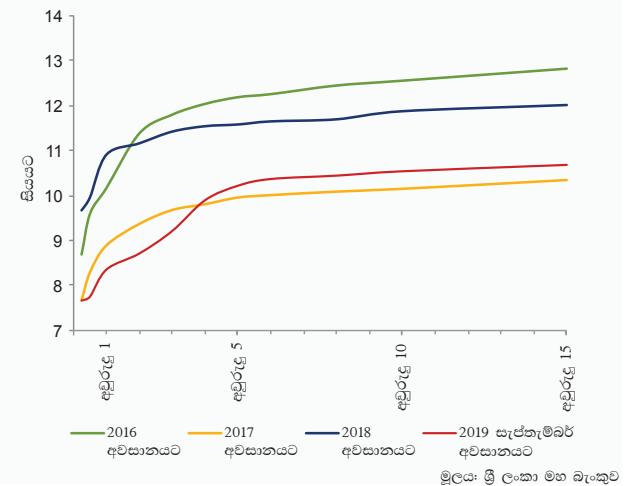
(අ) ලංසු පිළිග නොහැකි විට හේ අදාළ පරිණාම කාලය සඳහා පුරුෂීම්පත් තිබුනු ඉදිරිපත් නොකිරීම හේතුවෙන් ඇතැම් සහි සඳහා එලු අනුපාතික වාර්තා නොවේ.

5.87 ක් වන සේවාවර පොලී අනුපාතික මත නිකුත් කළේය. මේ අමතරව, එම වෙන්දේසියේදීම වසර 02 මාස 11 සහ වසර 03 මාස 11 පරිණත කාලසීමාවන්ගෙන් සමන්විත ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර ද එ.ඡ. බොලර් සඳහා වන මාස නයේ ලන්බන් අන්තර බැංකු අර්ථ අනුපාතිකය මත බර තබන ලද සාමාන්‍ය ආන්තික, පිළිවෙළින්, සියයට 3.48 සහ සියයට 3.93 ක් වන පාවත්‍ය පොලී අනුපාතිකවලින් නිකුත් කළේය. තවද, ජාත්‍යන්තර ස්වේච්ඡන්ව බැඳුම්කර නිකුතු දෙකක් 2019 මාර්තු සහ ජූනි මාසවලදී පවත්වන ලද අතර, එමගින්, පිළිවෙළින්, එ.ඡ. බොලර් බිලියන 2.4 ක් සහ එ.ඡ. බොලර් බිලියන 2.0 ක් රස්කර ගන්නා ලදී. 2019 මාර්තු මාසයේදී වසර 5 සහ වසර 10 පරිණත කාලසීමා සහිත ජාත්‍යන්තර ස්වේච්ඡන්ව බැඳුම්කර, පිළිවෙළින්, සියයට 6.85 සහ සියයට 7.85 අනුපාතික යටතේ නිකුත් කරන ලද අතර, ඒවා එම කාලය තුළ පැවති අනුරුදු එක්සත් ජනපද හාන්ඩාගාර බැඳුම්කර එලඟ අනුපාතිකවලට වඩා පදනම් අංක 441 - 521 කින් ඉහළ මට්ටමක පැවතිණි. 2019 ජූනි මාසයේදී වසර 5 සහ දිගුකාලීන වසර 10 (long 10 year) පරිණත කාලසීමාවන්ගෙන් සුන් ජාත්‍යන්තර ස්වේච්ඡන්ව බැඳුම්කර සියයට 6.35 සහ සියයට 7.55 අනුපාතික යටතේ නිකුත් කරන ලද අතර, ඒවා එම කාලය තුළ පැවති එක්සත් ජනපද හාන්ඩාගාර බැඳුම්කර එලඟ අනුපාතිකවලට වඩා පදනම් අංක 460 - 553 කින් ඉහළ මට්ටමක පැවතිණි. මෙම විදේශ මුදලින් නාමනය වූ ගය උපකරණ නිකුතුන් මගින් දේශීය ගය උපකරණවල එලඟ අනුපාතික මත වූ පිහිනය යම් පමණකට සමනාය කිරීමට උපකාරී විය.

- ප්‍රාථමික වෙළඳපොල එලඟ අනුපාතික හා සමගාමීව, රාජ්‍ය සූරුකුම්පත් සඳහා වූ ද්විතීයික වෙළඳපොල එලඟ අනුපාතික වකුයද 2019 සැප්තැම්බර අවසානය වන විට පහළට විතැන් වූ අතර, එම එලඟ වකුයේ කෙටිකාලීන අන්තය තියුණු ලෙස පහළට විතැන් විය. ඒ අනුව, දින 91, 182 සහ 364 පරිණත කාල සමින භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල ද්විතීයික වෙළඳපොල එලඟ අනුපාතික 2018 වසර අවසානයේ පැවති එලඟ අනුපාතික හා සැයදිමේදී 2019 සැප්තැම්බර මස අවසානය වන විට, සියයට 7.66, සියයට 7.76 හා සියයට 8.36 දක්වා, පිළිවෙළින්, පදනම් අංක 201, 221 සහ 255 කින් පහළ හියේය. 2018

7.6 රුප සටහන

රජයේ සුරක්ෂාම්පත් සඳහා ද්‍රව්‍යීකිත වෙළඳපොල එළඳ ව්‍යුය

වසර අවසානයේ පැවති එලඳ අනුපාතික හා සැසදීමේදී, 2019 සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය වන විට වසර 2 පරිණත කාලය සඳහා වූ ද්විතීයික වෙළඳපොල බැඳුම්කර එලඳ අනුපාතික සියයට 8.71 දක්වා පදනම් අංක 245 කින් පහළ ගිය අතර, වසර 5 සහ වසර 10 ක පරිණත කාල සහිත හාන්ච්චාර බැඳුම්කර එලඳ අනුපාතික, පිළිවෙශින්, සියයට 10.22 ක් හා සියයට 10.54 ක් දක්වා පදනම් අංක 136 කින් සහ පදනම් අංක 133 කින් පහළ ගියේ.

ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା କହି ଶ୍ରୀ ପୋର୍ଟି ଅନୁଭାବିକ

- ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ගවලට ප්‍රතිචාර දක්වමින් වාණිජ බැංකු වෙතැනි තැන්පතු පොලී අනුපාතික 2019 මැයි මාසයේ සිට සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය. ආර්ථිකයේ තැන්පතු සහ ණය උපකරණ මත වූ ඉහළ නාමික හා මූර්ත පොලී අනුපාතික මෙන්ම මූල්‍ය පද්ධතිය හරහා මුදල් ප්‍රතිපත්ති සම්ප්‍රේෂණය වීම ගක්තිමත් කිරීමේ අරමුණ අැතිව මූල්‍ය ආයතනවලට තම අරමුදල් පිරිවැය අඩු කර ගැනීම සඳහා සහාය ලබා දීමට 2019 අප්‍රේල් මස 26 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි බැංකු සහ බැංකු තොටි මූල්‍ය ආයතනවල තැන්පතු පොලී අනුපාතික මත උපරිම සීමා පනවන ලදී. තැන්පතු පොලී අනුපාතික මත උපරිම සීමා පැනවීම මෙන්ම ලිහිල් ද්‍රව්‍යීලනා තත්ත්වය සහ ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය හේතුවෙන් තැන්පතු පොලී අනුපාතික සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය. ඒ අනුව, මාසයක්

7.1 සංඛ්‍යා සටහන

පොලී අනුපාතිකවල භැංකිරීම්

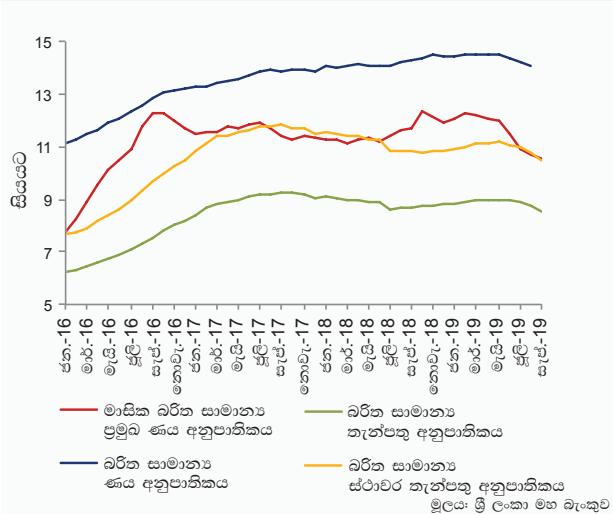
පොලී අනුපාතිකය	ඡාසික පොලී අනුපාතිකය සියලුව	
	2018 වසර අවසානයට	2019 සැප්තැම්බර අවසානයට
පුහිපත් පොලී අනුපාතික		
නිත්‍ය තැන්පත්‍ර ප්‍රාග්ධන අනුපාතිකය	8.00	7.00
නිත්‍ය හාය ප්‍රාග්ධන අනුපාතිකය	9.00	8.00
බරින සාමාන්‍ය ජ්‍යෙෂ්ඨ මුදල් අනුපාතිකය	8.95	7.45
රුපයේ ප්‍රාග්ධන මුදල් අනුපාතිකය		
ප්‍රාථිමික වෙළඳපොල (ඇ)		
භාණ්ඩාර වේළුපත		
දින 91	10.01	7.62
දින 182	9.99	7.75
දින 364	11.20	8.41
භාණ්ඩාර බැංකිරීම		
වසර 2	-	9.79
වසර 3	11.88	10.72
වසර 4	-	-
වසර 5	11.69	10.27
වසර 10	10.20	11.35
දැනීමික වෙළඳපොල		
භාණ්ඩාර වේළුපත		
දින 91	9.67	7.66
දින 182	9.96	7.76
දින 364	10.91	8.36
භාණ්ඩාර බැංකිරීම		
වසර 2	11.16	8.71
වසර 3	11.42	9.21
වසර 4	11.54	9.90
වසර 5	11.58	10.22
වසර 10	11.87	10.54
බලපත්‍ර වාණිජ බැංක (ඇ)		
නැත්තු පොලී අනුපාතික		
ඉතිරිකිරීමේ නැත්තු	0.50-8.50	0.20-7.00 (ඇ)
එක ආවුරුදු ජ්‍යෙවර තැන්පත්‍ර (ඇ)	4.53-15.00	1.00-15.00 (ඇ)
බරින සාමාන්‍ය තැන්පත්‍ර අනුපාතිකය (ඇ)	8.81	8.51
බරින සාමාන්‍ය තැන්පත්‍ර අනුපාතිකය (ඇ)	10.85	10.46
බරින සාමාන්‍ය තැන්පත්‍ර අනුපාතිකය (ඇ)	10.94	8.40 (ඇ)
බරින සාමාන්‍ය තැන්පත්‍ර අනුපාතිකය (ඇ)	11.27	8.67 (ඇ)
ණය පොලී අනුපාතික		
බරින සාමාන්‍ය ප්‍රාමූලික නය අනුපාතිකය	11.94	10.57
බරින සාමාන්‍ය නය පොලී අනුපාතිකය	14.40	14.04 (ඇ)
බරින සාමාන්‍ය තැන්පත්‍ර පොලී අනුපාතිකය	14.54 (ඇ)	13.84 (ඇ)
අනෙකුත් මුදල ආයතන (ඇ)		
නැත්තු පොලී අනුපාතික		
ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකව	4.00	4.00
එක ආවුරුදු ජ්‍යෙවර තැන්පත්‍ර	10.50	9.83
බලපත්‍ර මුදල් සමානම් (ඇ)		
ඉතිරිකිරීමේ නැත්තු	5.21-7.77	5.28-7.16 (ඇ)
එක ආවුරුදු ජ්‍යෙවර තැන්පත්‍ර	11.63-13.21	10.75-11.57 (ඇ)
ණය පොලී අනුපාතික		
ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකව	6.75-16.25	3.46-16.50
රාජක උංග හා ආයතන බැංකව (ඇ)	10.50-20.00	10.25-19.50 (ඇ)
බලපත්‍ර මුදල් සමානම් (ඇ)		
මුදල කළේදු	16.17-28.80 (ඇ)	16.19-27.88 (ඇ)
කුලීම රැඳුම්	15.16-18.65	13.28-20.79 (ඇ)
නිව්වල දේපළ මත ලබා දුන් නය	18.94-19.21 (ඇ)	16.50-20.29 (ඇ)
සායනික නය වෙළඳපොල		
නියෝග	12.00-14.75	12.88-15.50
වාණිජ ප්‍රතිකා	13.10-15.00	13.50-16.25
(ඇ) ආයතන වෙළඳපොල තීක්ෂණ කළ බරින සාමාන්‍ය මුදල අනුපාතිකය	මූදෙන: නොමත් කොටස සුවමරුව අදාළ මුදල ආයතන මුදල මත බැංකව	
(ඇ) එකිනෙක වෙළඳපොල මිනින පොලී අනුපාතික මත පොලී අනුපාතිකය මත පොලී අනුපාතිකය වේ.		
(ඇ) රුපයේ අනුපාතික මුදල දෙන සියලුව 15 ජ්‍යෙවර ප්‍රාග්ධන සියලුව වෙළඳපොල අනුපාතිකය මත පොලී අනුපාතිකය වේ. 2018 ජ්‍යෙවර ප්‍රාග්ධන සියලුව වෙළඳපොල අනුපාතිකය වේ. 2019 ජ්‍යෙවර ප්‍රාග්ධන සියලුව වෙළඳපොල අනුපාතිකය වේ.		
(ඇ) රුපයේ අනුපාතික මුදල දෙන සියලුව 15 ජ්‍යෙවර ප්‍රාග්ධන සියලුව වෙළඳපොල අනුපාතිකය වේ. 2018 ජ්‍යෙවර ප්‍රාග්ධන සියලුව වෙළඳපොල අනුපාතිකය වේ. 2019 ජ්‍යෙවර ප්‍රාග්ධන සියලුව වෙළඳපොල අනුපාතිකය වේ.		
(ඇ) පොලී අනුපාතික පර්යාය බලපත්‍ර මුදල් පොලී අනුපාතික මත පොලී අනුපාතිකය වේ. 2019 ජ්‍යෙවර ප්‍රාග්ධන සියලුව වෙළඳපොල අනුපාතිකය වේ.		
(ඇ) පොලී අනුපාතික පර්යාය බලපත්‍ර මුදල් පොලී අනුපාතික මත පොලී අනුපාතිකය වේ. 2019 ජ්‍යෙවර ප්‍රාග්ධන සියලුව වෙළඳපොල අනුපාතිකය වේ.		
(ඇ) නිවාස කටයුතු අදහා දෙන නය පමණි.		

තුළ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු විසින් රස් කරන ලද සියලුම නව තැන්පත්‍රවලට අදාළ පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීම පිළිබඳ කරනු ලබන, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල නව තැන්පත්‍ර අනුපාතිකය 2019 අප්‍රේල් මාසය අවසානයදී පැවති සියලුව 11.24 සිට 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානයදී පැවති සියලුව 8.40 දක්වා පදනම් අංක 284 කින් සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය. මේ අතර, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වෙනැනි සියලුම පොලී උපයන රුපියල් තැන්පත්‍රවලට අදාළ පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීම පිළිබඳ කරනු ලබන බරින සාමාන්‍ය තැන්පත්‍ර අනුපාතිකය 2019 අප්‍රේල් මාසය අවසානයදී පැවති 2019 සැප්තැම්බර්ම්බර මාසය අවසානයදී පැවති සියලුව 8.51 ක් දක්වා පදනම් අංක 46 කින් පහළ ගියේය. තැන්පත්‍ර පොලී අනුපාතික පහළ යැම් මධ්‍යයේ ව්‍යවද, බොහෝ මූල්‍ය ආයතන මගින් පිරිනමනු ලබන තැන්පත්‍ර අනුපාතිකවලට සාපේක්ෂව උද්ධමනය අඛණ්ඩව සැලකිය යුතු ලෙස පහළ අගයක පැවතිම හේතුවෙන්, තැන්පත්කරුවන්ට මෙම කාලසීමාව තුළදී දින මූර්ත පොලී අනුපාතික මගින් අඛණ්ඩව ප්‍රතිලාභ හිමි විය. නය අනුපාතික මගින් උපරිම සීමා පැනවීම් සමඟ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2019 සැප්තැම්බර් මස 24 වන දින සිට කියාත්මක වන පරිදී බලපත්‍රලාභී බැංකුව තැන්පත්‍ර පොලී අනුපාතික මත පනවා තිබූ උපරිම සීමාවන් ඉවත් කරන ලදී.

- 2019 වසර තුළදී වෙළඳපොල පොලී අනුපාතික පහළ දැමීමට ගනු ලැබූ කියාමාර්ග මධ්‍යයේ ව්‍යවද, නය පොලී අනුපාතික පහළ යැම් මන්දාම් වීම සැලකිල්ලට ගනිමින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2019 සැප්තැම්බර් මස 24 වන දින බලපත්‍රලාභී බැංකුව තැන්පත්‍ර අනුපාතික මත පනවන ලදී. තැන්පත්‍ර පොලී අනුපාතික මග පනවනු ලැබූ උපරිම සීමා හේතුවෙන් වාණිජ බැංකුවල අරමුදල් පිරිවැය ක්‍රමයෙන් පහළ යැම් සහ ද්‍රව්‍යික්ලනාව වැඩි වශයෙන් සැප්තැම්බර් සමඟ වාණිජ බැංකු විසින් සතියක් තුළ සිය ප්‍රමුඛ ගනුදෙනුකරුවන් වෙත සපයන ලද කෙටිකාලීන නය සහ අන්තිකාරම් සඳහා වන පොලී අනුපාතික මත පදනම්ව සතිපතා ගණනය කරනු ලබන බරින සාමාන්‍ය ප්‍රාමූලික නය අනුපාතිකය, 2018 වසර අවසානයදී සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය වන විට සියලුව 10.49 දක්වා පදනම් අංක 160 කින් පහළ ගියේය. තවද, සතිපතා බරින සාමාන්‍ය ප්‍රාමූලික නය

7.7 රුප සටහන

තොරාගත් වෙළඳපොල පොලී අනුපාතික

අනුපාතිකයෙහි මාසික සාමාන්‍ය මගින් ගණනය කරනු ලබන මාසික බරිත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ තේරු අනුපාතිකය 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළදී සියයට 10.57 ක් දක්වා පදනම් අංක 137 කින් පහළ ගියේය. මාසයක කාලයක් තුළ වාණිජ බැංකු විසින් පෙළුද්ගැලික අංශයට සපයන ලද නව තේරු සහ අත්තිකාරම්වලට අදාළ පොලී අනුපාතිකවල හැසිරිම පිළිබඳ කරනු ලබන බරිත සාමාන්‍ය නව තේරු අනුපාතිකය 2018 වසර අවසානය භා සැසැදීමේදී 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට සියයට 13.84 දක්වා පදනම් අංක 70 කින් පහළ ගියේය. බලපත්‍රාලී වාණිජ බැංකු විසින් සපයන ලද සියලුම තේරු සහ අත්තිකාරම්වලට අදාළ පොලී අනුපාතික මත පදනම් වූ බරිත සාමාන්‍ය තේරු පොලී අනුපාතිකය 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී සියයට 14.04 දක්වා පදනම් අංක 36 කින් පහළ ගියේය. මේ අතර, එක් එක් වාණිජ බැංකු අනුව සලකා බලන විට බරිත සාමාන්‍ය තේරු පොලී අනුපාතික 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා කරන ලද සියයට 10.96 - 17.25 පරාසය භා සැසැදීමේදී 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට සියයට 9.99 - 17.14 පරාසයක පැවතිණි. තවද, 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට සුරක්ෂාම් මත පදනම් වන බොහෝ බරිත සාමාන්‍ය තේරු පොලී අනුපාතික ද පහළ ගියේය. විශේෂයෙන්ම, 2018 වසර අවසානය භා සැසැදීමේදී 2019 අගෝස්තු මාසය වන විට ලේඛනගත බිල්පත්; උකස් කිරීම් යටතේ රන් සහ අනෙකුත් වටිනා ලෝහ; ස්ථාවර, ඉතිරිකිරීම් සහ අනෙකුත් තැන්පත්; මිලදී ගත් කොටස්; රාජ්‍ය සුරක්ෂාපත්; විදේශ විනිමය තැන්පත් සහ නිශ්ච්වල දේපල, යන්ත්‍ර භා උපකරණ යනාදී

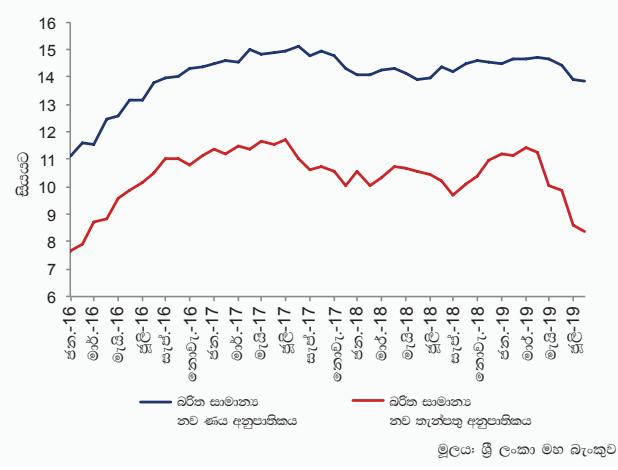
සුරක්ෂාම් මත වූ තේරු හා අදාළ පොලී අනුපාතික පහළ ගියේය. 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට බොහෝ මුර්ත තේරු පොලී අනුපාතිකයින් තරමක් දුරට පහළ ගියේය. වෙළඳපොල තේරු පොලී අනුපාතික පහළ යැම මන්දගාමී විම මධ්‍යයේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණ, වෙළඳපොල තේරු පොලී අනුපාතික වෙන සම්ප්‍රේෂණය විමේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ තැබ්වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2019 සැප්තෝම්බර් මස 24 වන දින බලපත්‍රාලී බැංකුවල රුපියල්වලින් ලබා දෙන තේරු සඳහා උපරිම පොලී අනුපාතික සීමා පනවන ලදී.

සාමාජික ණය උපකරණ මත පොලී අනුපාතික

- 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළදී සාමාජික තේරු සුරක්ෂාම් මත පොලී අනුපාතික ඉහළ මට්ටමක පැවතිණි. කෙටි කාලීන තේරු උපකරණයක් වන වාණිජ පත්‍රිකාවලට අදාළ පොලී අනුපාතික 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 13.10 - 15.00 පරාසය භා සැසැදීමේදී 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළදී සියයට 13.50 - 16.25 ක පරාසයක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර, 2018 වසරේ ලැයිස්තුගත නව තේරුකර නිකුත්තා 21 හා සැසැදීමේදී 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ සමාගම් 9 කට අදාළ නව තේරුකර නිකුත්ත්තා 17 ක් වාර්තා වූ අතර, එම තේරුකර වසර 5 සිට වසර 10 දක්වා පරිණත කාලසීමාවන්ගෙන් සමන්විත විය. මෙම තේරුකර සඳහා ලබාදුන් ස්ථාවර පොලී අනුපාතික, 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 12.00 - 14.75 පරාසය භා සැසැදීමේදී 2019 වසරේ සැප්තෝම්බර් මාසය අවසානය වන විට සියයට 12.88 - 15.50 ක අතර පරාසයක පැවතිණි.

7.8 රුප සටහන

නව තැන්පත් සහ නව ණය අනුපාතික

විදේශ විනිමය තැන්පතු මත වන පොලී අනුපාතික

- බලපොලාහි වාණිජ බැංකුවල පවත්වාගෙන යන විදේශ විනිමය තැන්පතු මත වන පොලී අනුපාතික 2019 වසර පළමු මාස නවය තුළදී නොවේදුරට නොවෙනස්ව පැවතියේය. ඒ අනුව, එ.ඩ. බොලර් වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන කාලීන තැන්පතුවලට අදාළ පොලී අනුපාතික 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 0.25 - 6.00 පරාසය හා සැයැලිමේදී 2019 සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය වන විට එම මට්ටමේ නොවෙනස්ව පැවතියේය. කෙසේ වුවද, එ.ඩ. බොලර්වලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු සඳහා අදාළ පොලී අනුපාතික 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 0.02 - 4.12 පරාසය හා සැයැලිමේදී 2019 සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය වන විට සියයට 0.20 - 4.50 ක පරාසයක පැවතිණි. ස්ටර්ලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන කාලීන තැන්පතු සඳහා වන පොලී අනුපාතික 2018 වසර අවසානයේ සිට 2019 සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය වන විට සියයට 0.10 - 3.50 පරාසයේ නොවෙනස්ව පැවතිණි. ස්ටර්ලින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ඉතුරුම් තැන්පතු සඳහා අදාළ පොලී අනුපාතිකද 2019 සැප්තැම්බර් මාසය අවසානය වන විට 0.10 - 2.46 ක පරාසයක නොවෙනස්ව පැවතිණි.

මුදල් සහ ණය සමස්තවල හැකිරීම

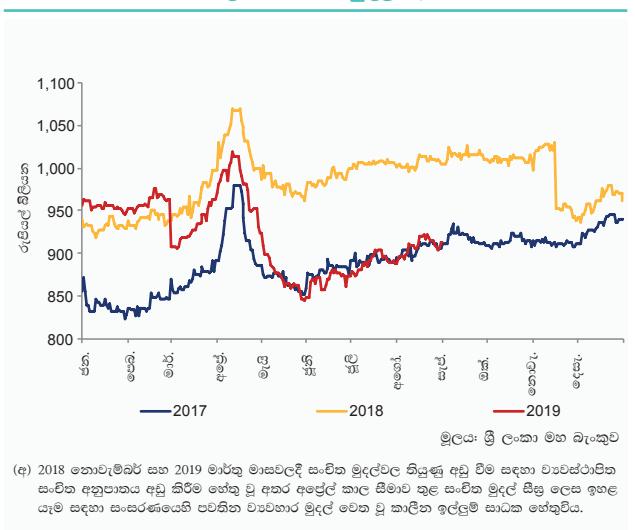
සංචිත මුදල

දායක විය. ඒ අනුව, 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා කරන ලද සියයට 2.3 ක වර්ධනය හා සැසදීමේදී 2019 අගෝස්තු මස අවසානයේදී සංචිත මුදල් වාර්ෂික ලක්ෂණය පදනම මත සියයට 9.1 කින් පහළ ගියේය. 2018 වසරේ සලකා බලන කාලයීමාව තුළදී රුපියල් බිලියන 64.9 ක ඉහළ යැමක් වාර්තා කළ සංචිත මුදල් ප්‍රමාණය, 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 913.4 ක් දක්වා වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන 47.7 කින් පහළ ගියේය. 2019 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 30.6 ක සාණ වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙතැනි වාණිජ බැංකු සතු තැන්පතු ප්‍රමාණය, 2019 පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන 267.2 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 52.9 කින් පහළ ගියේය. සංසරණයේ පවතින ව්‍යවහාර මුදල් ප්‍රමාණය 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන 5.2 කින් 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 646.1 ක් දක්වා සූජු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, වාර්ෂික ලක්ෂණය පදනම මත සංසරණයෙහි පවතින ව්‍යවහාර මුදල් වර්ධනය 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා කරන ලද සියයට 7.2 ක ඉහළ යැම හා සැසදීමේදී 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානයේදී සියයට 4.3 කින් මත්දාම් විය.

- ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු ශේෂ පත්‍රයේ වත්කම් අනුව සලකා බැලීමේදී, 2019 පළමු මාය අට කුඩා සංචිත මුදල්හි සාන් වර්ධනය කෙරෙහි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රසාරණය අභිබාග ගුද්ධ දේශීය වත්කම් හි සිදු වූ සැලකිය යුතු අඩු විම හේතු විය. සලකා බලන කාලය කුළදී ශ්‍රී ලංකා

7.9 රුප සටහන

දෙනික සංවිත මුදල් (අ)

මහ බැංකුවේ ගුද්ධ දේශීය වත්තම් අඩුවීම කෙරෙහි ප්‍රධාන වගයෙන්ම රුපය වෙත සපයන ලද ගුද්ධ තෝරා ප්‍රමාණය අඩුවීම හේතු වූ අතර, එමගින් ගුද්ධ විදේශීය වත්තම් ප්‍රසාරණය විමේ බලපෑම යම්තාක් දුරට අඩු කරන ලදී. 2018 වසර තුළ අනුරුදු කාලපෑවිතේදය තුළදී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 9.6 ක සුළු ඉහළ යැම හා සැසැදිමේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ගුද්ධ දේශීය වත්තම් 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන 145.6 කින් රුපියල් බිලියන 65.0 දක්වා අඩුවීම විය. 2018 වසර අග හාගයේ දේශීය මුදල් වෙළඳපාවට ද්‍රව්‍යීකාර සැපයීම අරමුණු කර, ප්‍රතිච්චුවීම් වෙන්දේසී තරඟා අත්පත් කරගන්නා ලද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතු හාණ්ඩාගාර බිල්පත් තොගයේ (ප්‍රතිමිලදී ගැනීම හා ප්‍රතිච්චුවීම් ගුද්ධ අගය) අඩුවීම, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රුපය වෙත සපයන ලද ගුද්ධ තෝරා ප්‍රමාණය පහළ යැම සඳහා හේතු විය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතු හාණ්ඩාගාර බිල්පත් තොගය (ප්‍රතිමිලදී ගැනීම හා ප්‍රතිච්චුවීම් ගුද්ධ අගය) 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන 112.1 දක්වා රුපියල් බිලියන 160.9 කින් අඩුවීම විය. කෙසේ වුවද, 2018 වසර අවසානයේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රුපය වෙත සපයන ලද නාවකාලික අත්තිකාරම්වලින් කොටසක් තැබුණ ගෙවීමෙන් අනුරුදුව 2019 වසර සඳහා අදාළ සම්පූර්ණ තාවකාලික අත්තිකාරම් ප්‍රමාණය රුපය විසින් 2019 වසර ආරම්භයේදී ලබා ගැනීම හේතුවෙන්, 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රුපය වෙත සපයන ලද නාවකාලික අත්තිකාරම් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 39.2 කින් රුපියල් බිලියන 237.8 දක්වා ඉහළ හියේය. මෙම ක්‍රියාකාරකම්හි ඒකාබද්ධ ප්‍රතිච්චයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රුපය වෙත සපයන ලද ගුද්ධ තෝරා ප්‍රමාණය 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන 121.9 කින් අඩුවීම විය. මේ හා සැසැදිමේදී, ජාත්‍යන්තර ස්වේච්ඡන්ව බැඳුම්කර ලැබීම රුපියල්වලට පරිවර්තනය කිරීම සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් දේශීය වෙළඳපාව තුළ විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම හේතුවෙන්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතු ගුද්ධ විදේශීය වත්තම් ප්‍රමාණය 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන 97.9 කින් ඉහළ හියේය. මේ අතර, විදේශ මූල්‍ය වත්තම් ඉහළ යැමේ වේගයට වඩා අඩු වේගයින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙතැනි විදේශ මූල්‍ය වශයෙන් ඉහළ හිය අතර, මේ සඳහා රුපයේ ගිණුම වත්ත ජාත්‍යන්තර ස්වේච්ඡන්ව

බැඳුම්කර ලැබීම, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ (IMF) විස්තිරණ හෝ පහසුකම් වැඩසටහන යටතේ අරමුදල් ලැබීම මෙන්ම සලකා බලන කාලය තුළ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව (ADB) සහ ප්‍රතිසංස්කරණ හා සංවර්ධනය සඳහා වත්ත ජාත්‍යන්තර බැංකුව (IBRD) ඇතුළු අනෙකුත් ජාත්‍යන්තර ආයතන වෙතැනි වශයෙන් ඉහළ යැම ප්‍රධාන වගයෙන්ම හේතු විය.

පටු මුදල් සැපයුම (M₁)

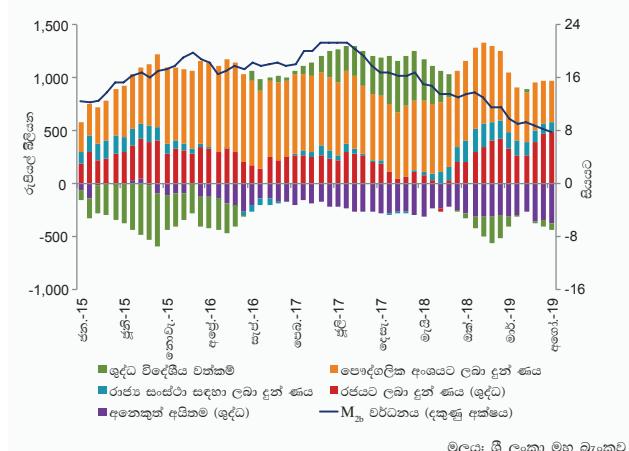
- මහජනය වෙතැනි ව්‍යවහාර මුදල් සහ වාර්ෂික බැංකුවල පවත්වාගෙන යනු ලබන මහජනය සතු ඉල්ලුම් තැන්පතුවලින් සමන්විත පටු මුදල්, විශේෂයෙන් 2019 වසරේ පළමු මාස හරර තුළ සාපේක්ෂව ඉහළ මට්ටමක පැවති තැන්පතු පොලී අනුපාතික සහ පාස්කු ඉරිඩු සිදු වූ ප්‍රහාර මධ්‍යයේ වූ මත්දාම් අර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල බලපෑමක් සමග 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 4.7 ක වාර්ෂික ලක්ෂාමය වර්ධනය හා සැසැදිමේදී 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානය වත්ත විට වාර්ෂික ලක්ෂාමය පදනම මත සියයට 3.4 ක මත්දාම් වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. ඒ අනුව, මහජනය වෙතැනි ව්‍යවහාර මුදල් මෙන්ම වාර්ෂික බැංකුවල පවත්වා ගෙන යනු ලබන මහජනය සතු ඉල්ලුම් තැන්පතු අඩුවීම හේතුවෙන් 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී පටු මුදල් සැපයුම අඩුවීම විය. මහජනය වෙතැනි ව්‍යවහාර මුදල්, 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 7.7 ක වාර්ෂික ලක්ෂාමය වර්ධනය හා සාපේක්ෂව 2019 අගෝස්තු මාසය අවසාන වත්ත විට වාර්ෂික ලක්ෂාමය පදනම මත සියයට 1.8 ක මත්දාම් වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ මහජනය වෙතැනි ව්‍යවහාර මුදල්, 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 2.9 කින් අඩුවීම විය. මේ අතර, වාර්ෂික බැංකුවල පවත්වා ගෙන යනු ලබන මහජනය සතු ඉල්ලුම් තැන්පතු, 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා කළ සියයට 1.1 ක වාර්ෂික ලක්ෂාමය වර්ධනය හා සාපේක්ෂව 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානය වත්ත විට සියයට 5.5 ක වාර්ෂික ලක්ෂාමය වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. පොලී රහිත තැන්පතු සඳහා පවතින අඩු ඉල්ලුම පිළිබිඳු කරමින්, වාර්ෂික බැංකුවල පවත්වා ගෙන යනු ලබන මහජනය සතු ඉල්ලුම් තැන්පතු, 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ රුපියල් බිලියන 9.7 කින් ප්‍රවාන හියේය.

ප්‍රතිල් මුදල් සැපයුම (M_{2h}) සහ දේශීය ණය

- මන්දගාමී ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් මධ්‍යයේ පෙළදුළුලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය වර්ධනය පහළ යැමේ බලපෑම හේතුවෙන් 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී පූජිල් මුදල් සැපයුමේ (M_{2b}) වර්ධනය අඛණ්ඩව මන්දගාමී විය. ඒ අනුව, 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 13.0 ක වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය හා සාපේක්ෂව 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට පූජිල් මුදල් සැපයුමේ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය සියයට 7.7 ක් විය. 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී පූජිල් මුදල් වර්ධනය සඳහා බැංකු අංශය සනු ගුද්ධ දේදිය වත්කම් ප්‍රසාරණය හේතු වූ අතර, බැංකු අංශය සනු ගුද්ධ විදේශීය වත්කම්, සලකා බලන කාලය තුළදී සානු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය.
 - වගකීම් අංශයන් සැලකු කළ, විශේෂයෙන්ම 2019 වසරේ පළමු මාස හතර තුළ කාලීන තැන්පතු සඳහා ලබා දුන් ඉහළ පෙළා අනුපාතික මධ්‍යයේ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවල පවත්වා ගෙන යනු ලබන මහජනයා සනු කාලීන හා ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතුවල ඉහළ යැම්, 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී පූජිල් මුදල් සැපයුමේ වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වගයෙන් හේතු විය. ඒ අනුව, 2018 වසර අවසානයේ සියයට 14.2 ක වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය හා සාපේක්ෂව 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී ඉතුරුම් හා කාලීන තැන්පතු වර්ධනය සියයට 8.3 ක් වූ අතර, මෙය 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ පූජිල් මුදල් සැපයුමේ

7.10 රුප සටහන

පුත්ල මුදල සඡයමේ (M_{2b}) වර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය සඳහා දැයක වූ ප්‍රධාන කාධක (වත්කම් අංශය)

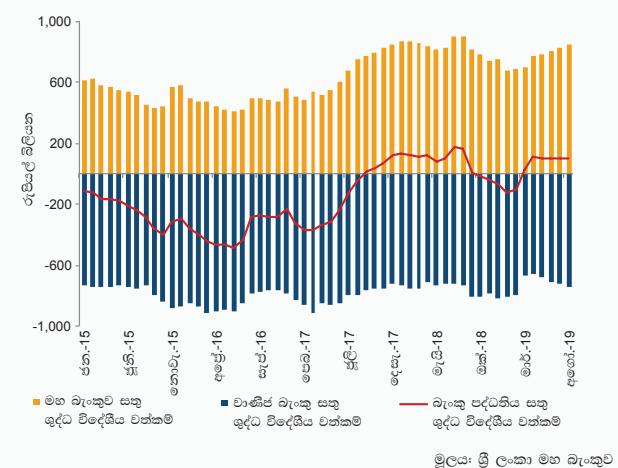
වර්ධනයට මුළුමතින්ම දායක විය. 2018 වසරේ පළමු මාස අට කුළ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 560.1 ක ඉහළ යැමු හා සැසදීමෙන් වාණිජ බැංකුවල පවත්වා ගෙන යනු ලබන කාලීන හා ඉතිරිකිරීමේ තැන්පත 2019 වසරේ පළමු මාස අට කුළදී රුපියල් බිලියන 281.2 කින් ඉහළ හිශේය.

- ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සනු ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් ඉහළ යැම හේතුවෙන් 2018 පළමු මාස අට තුළ බැංකු පද්ධතිය සනු ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් ඉහළ ගියේය. 2018 වසර අවසානය හා සැපැදිමේදී බැංකු පද්ධතිය සනු ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය 2019 අගෝස්තු මාසය අවසානය වන විට රුපියල් බ්ලියන 168.8 කින් ඉහළ ගියේය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ රුපියල් බ්ලියන 97.9 කින් ඉහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා ජාත්‍යන්තර ස්වේච්ඡන්ව බැඳුම්කර ලැබේම රුපියල්වලට පරිවර්තනය කිරීම සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් දේශීය වෙළඳපාලින් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම හේතු විය. මේ අතර, මූල්‍යතානින්ම අක්වෙරල බැංකු ඒකකවල ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් ඉහළ යැම හේතුවෙන් වාණිජ බැංකු සනු ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ රුපියල් බ්ලියන 70.9 කින් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, විදේශ වත්කම්හි ඉහළ යැමට සාපේක්ෂව විදේශ වගකීම් වියාල ලෙස පහළ යැම හේතුවෙන් 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී අක්වෙරල බැංකු ඒකක සනු ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් රුපියල් බ්ලියන 72.9 කින් ඉහළ ගියේය. විදේශීය බැංකු ඒකකවල පවත්වා ගෙන යනු ලබන විදේශ විනිමය තැන්පතු ඉහළ යැම හේතුවෙන් අක්වෙරල බැංකු ඒකක සනු විදේශීය වත්කම් ඉහළ ගිය අතර, අන්වාසිකයන්ගේ තැන්පතු ඉහළ යැම මධ්‍යයේ වුවද විදේශ බැංකු වෙතින් සිදු කෙරෙන ගිය ගැනීම පහළ යැම, විදේශීය වගකීම් පහළ යැම සඳහා හේතු විය. කෙසේ වුවද, විදේශීය වත්කම් ලෙස දේශීය බැංකු ඒකක සනු විදේශීය බැංකු වෙත වූ තැන්පතු සූල් වියයෙන් ඉහළ ගියද, විදේශ බැංකු වෙතින් ලබා ගත් ගිය ඉහළ යැමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විදේශ මූල්‍ය වගකීම් ඉහළ යැම හේතුවෙන් 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී දේශීය බැංකු ඒකක සනු ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය රුපියල් බ්ලියන 2.0 කින් පහළ ගියේය.

- පොදුගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය ප්‍රසාරණය මත්දාමී වීම හේතුවෙන්, 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ බැංකු අංශයේ ගුද්ධ දේශීය වත්කම් මත්දාමීව වර්ධනය විය. බැංකු අංශය සතු ගුද්ධ දේශීය වත්කම් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළ විව්තා කළ රුපියල් බිලියන 513.0 ක සැලකිය යුතු ඉහළ යැම් හා සාපේක්ෂව 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන 99.8 කින් ඉහළ ගියේය. 2019 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළදී ගුද්ධ දේශීය වත්කම්හි සිදු වූ පුළු වර්ධනය සඳහා රුපය වෙත ලබා දුන් නය ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.
 - රුපය සුරක්මිපත්වල ආයෝජනය කිරීම හරහා බලපත්‍රාහි වාණිජ බැංකු විසින් රුපය වෙත ලබා දුන් ගුද්ධ නය ඉහළ යැම් ප්‍රතිථලයක් ලෙස ගුද්ධ දේශීය වත්කම් තුළ බැංකු අංශය විසින් රුපයට සපයන ලද ගුද්ධ නය ප්‍රමාණය 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී අඛණ්ඩව ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, බැංකු අංශය විසින් රුපයට සපයන ලද ගුද්ධ නය ප්‍රමාණය 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළ ඉහළ ගිය රුපියල් බිලියන 103.4 සහ 2018 වසර තුළදී ඉහළ ගිය රුපියල් බිලියන 346.7 හා සාපේක්ෂව 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන 235.7 කින් වැඩි විය. බලපත්‍රාහි වාණිජ බැංකු විසින් රුපයට සපයන ලද ගුද්ධ නය ප්‍රමාණය 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළ විව්තා කළ රුපියල් බිලියන 82.7 කින් ඉහළ යැම්ට සාපේක්ෂව 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන 357.5 කින් ඉහළ ගියේය. රුපය සුරක්මිපත්වල ආයෝජන වැඩි වීම හේතුවෙන් දේශීය බැංකු එකක විසින් රුපයට සපයන ලද ගුද්ධ නය ප්‍රමාණය 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන 92.1 කින් ඉහළ යැම්ට සාපේක්ෂව

7.11 රුප සටහන

බඳකු පදනම් සතු ගුද්ධ විදේශීය වන්කම්

2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන
 345.2 කින් ඉහළ ගියේය. පෙළද්ගලික අංශයේ තුය
 සඳහා පවතින අඩු ඉල්ලම මධ්‍යයේ, ව්‍යවස්ථාපිත
 සංවිත අනුපාතය 2018 නොවැම්බර් සහ 2019
 මාර්තු මාසවල අවස්ථාවන් දෙකකදී ප්‍රතිශකාක
 2.50 කින් අඩු කිරීම මගින් බලපත්‍රාහි වාණිජ
 බැංකු සඳහා අතිරේක ද්‍රව්‍යිලතාවයක් සපයන ලදී.
 මෙය බලපත්‍රාහි වාණිජ බැංකු විසින් රජයේ
 සූර්යකම්පත්වල ආයෝජනය කිරීම සැලකිය යුතු ලෙස
 ඉහළ යැම සඳහා හේතු විය. කෙසේ ව්‍යවදා, සාලකා
 බලන කාලය තුළදී රජයේ බැංකුවල පවත්නා රජයේ
 අයිරා ගේෂය රුපියල් බිලියන 37.6 කින් පහළ ගියේය.
 අක්වෙරල බැංකු එකක විසින් රජය වෙත සපයන ලද
 ගුද්ධ තුය ප්‍රමාණය 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී
 රුපියල් බිලියන 9.4 කින් පහළ ගියද, 2019 වසරේ
 පළමු මාස අට තුළදී රුපියල් බිලියන 12.3 කින්
 ඉහළ ගියේය. මේ අතර, ඕ ලංකා මහ බැංකුව සතු

7.2 සංඛ්‍යා සටහන

දේශීය ණය ප්‍රකාරණය සහ දැයකත්ව කාඩික

කාලපරිච්ඡය	වෙනස (රු. ඩිලයන)				දේශීය හා සඳහා දායකත්වය (%)			
	දේශීය නය	පොදුගැලීක අංශය වෙන සපයන ලද නය	රුජය වෙන සපයන ලද තුළුව නය	රාජ්‍ය සංස්ථා වෙන සපයන ලද නය	පොදුගැලීක අංශය වෙන සපයන ලද නය	රුජය වෙන සපයන ලද තුළුව නය	රාජ්‍ය සංස්ථා වෙන සපයන ලද නය	
2016	939.6	743.9	212.6	-16.9	79.2	22.6	-1.8	
2017	833.0	613.4	196.4	23.2	73.6	23.6	2.8	
2018	1,327.3	762.1	346.7	218.4	57.4	26.1	16.5	
ජන - අමත් 2018	655.1	449.1	103.4	102.5	68.6	15.8	15.6	
ජන - අමත් 2019	291.8	64.7	235.7	-8.5	22.2	80.8	-2.9	

මුලය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

භාණ්ඩාගාර බේල්පත් තොයය (ප්‍රතිමිලදී ගැනීම් හා ප්‍රතිවිකුණුම්හි ඉද්ධ අයය) පහළ යැම හේතුවෙන් මහ බැංකුව විසින් රුපයට සපයන ලද ඉද්ධ ගෙය ප්‍රමාණය 2018 වසරේ පළමු මාස අට කුළදී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 20.7 ක ඉහළ යැම හා සාපේක්ෂව 2019 වසරේ පළමු මාස අට කුළදී රුපියල් බිලියන 121.9 කින් සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගියේය.

- ප්‍රධාන රාජ්‍ය ව්‍යවසාය ව්‍යාපාර කිහිපයක් සිය ගෙය ආපසු ගෙවීම හේතුවෙන් 2019 වසරේ පළමු මාස අට කුළදී බැංකු අංශය විසින් රාජ්‍ය සංස්ථාවලට සපයන ලද ගෙය ප්‍රමාණය අඩු විය. 2018 වසරේ පළමු මාස අට කුළ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 102.5 ක ඉහළ යැම සහ 2018 වසර කුළ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 218.4 ක ඉහළ යැම හා සැසදීමේදී බැංකු අංශය විසින් රාජ්‍ය ව්‍යවසාය ව්‍යාපාර වෙත සපයන ලද ගෙය ප්‍රමාණය 2019 වසරේ පළමු මාස අට කුළදී රුපියල් බිලියන 8.5 කින් පහළ ගියේය. මෙම පහළ යැම සඳහා 2019 වසරේ පළමු මාස අට කුළදී ලංකා බනිජ තේල් නීතිගත සංස්ථාව මගින් රුපියල් බිලියන 32.3 ක ගෙය, සහ ග්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගම විසින් රුපියල් බිලියන 4.2 ක ගෙය බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු වෙත ආපසු ගෙවීම දායක විය. කෙසේ වුවද, 2019 වසරේ පළමු මාස අට කුළදී මාරු සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් බැංකු අංශය වෙතින් ලබාගත් ගෙය රුපියල් බිලියන 19.9 කින් ඉහළ ගිය අතර, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය, ජාතික ජල සම්පාදන සහ ජලාපවතන මණ්ඩලය වැනි රාජ්‍ය ව්‍යවසාය ව්‍යාපාර කිහිපයක ගෙය ගැනීමින් සලකා බලන කාලය කුළදී ඉහළ ගියේය.

7.12 රුප සටහන

වාණිජ බැංකු විසින් පොදුගැලික අංශයට සපයන ලද ගෙය

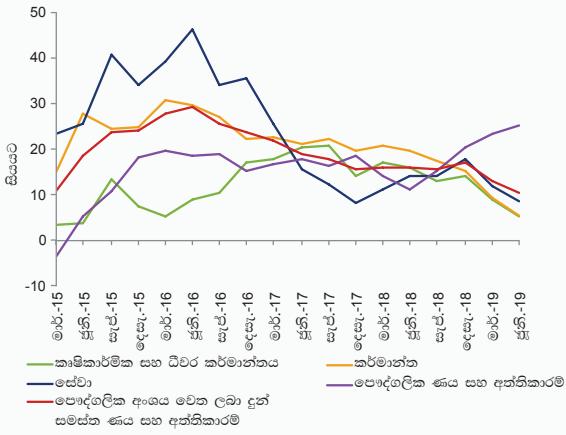

- වාණිජ බැංකු විසින් පොදුගැලික අංශය වෙත සපයන ලද ගෙය, පසුගිය වසර කිහිපය කුළදී වාර්තා කළ ප්‍රරේක්පනය කළ මට්ටම ඉක්මවා වාර්තා කළ ප්‍රසාරණයෙන් අනතුරුව, ඉහළ වෙළඳපාල ගෙය පොලී අනුපාතික, මන්දගාමී ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සහ 2018 වසරේ පැවති සාර්ථක ආර්ථික අසම්බලිතතා පාලනය කිරීම සඳහා මහ බැංකුව සහ රුපියල් විසින් ගැනීනා ලද මුදල්, රාජ්‍ය මුදා සහ නියාමන ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් 2019 වසරේ පළමු මාස අට කුළදී මන්දගාමී විය. ඒ අනුව, 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 15.9 ක වර්ධනය හා සාපේක්ෂව පොදුගැලික අංශය වෙත සපයන ලද ගෙය ප්‍රමාණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය 2019 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 7.2 දක්වා මන්දගාමී විය. මේ අතර, පොදුගැලික අංශය වෙත සපයන ලද ගෙයහි සාමාන්‍ය වර්ධනය, 2018 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 15.3 හා සැසදීමේදී 2019 වසරේ පළමු මාස අට කුළදී සියයට 10.3 ක් විය. පොදුගැලික අංශය වෙත සපයන ලද ගෙය 2018 වසරේ පළමු මාස අට කුළදී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 449.1 ක සැලකිය යුතු ඉහළ යැම හා සැසදීමේදී 2019 වසරේ පළමු මාස අට කුළදී රුපියල් බිලියන 64.7 කින් පමණක් ඉහළ ගියේය. විවිධ ව්‍යාපාති සඳහා රුපියල් මගින් පොදුගැලික කොන්ත්‍රාත්කරුවන් වෙත ගෙවිය යුතු මුදල් පියවීම හේතුවෙන් බැංකු අංශය වෙත ගෙය ආපසු ගෙවීම සහ පාස්ස් ඉරිඳු සිදු වූ ප්‍රහාරවලින් පසුව ආර්ථික නියෝජිතයන් අතර පැවති අවිනිශ්චිතතාවද ගෙය ඉල්ලුම අඩු වීම සඳහා බලපෑවේය. තවද, බැංකු පදනම් අනුමතියේ අක්‍රිය ගෙය වැඩිහිටි හේතුවෙන් ගෙය ලබාදීමේදී වාණිජ බැංකු පරීක්ෂාකාරී පිළිවෙතක් ද අනුගමනය කරන ලදී. ගෙය හා අත්තිකාරම්වල සුරක්ෂා මත වර්ගිකරණයට අනුව, සුරක්ෂා රහිත ගෙය, රත් හාණ්ඩ සහ අනෙකුත් වට්තිනා ලේඛන සඳහා උකස් ගෙය හා නිශ්චල දේශපාල ගෙය වැඩි වීම 2019 වසරේ පළමු මාස අට කුළදී සමස්ත ගෙය ප්‍රසාරණයට දායකත්වය ලබා දුන් අතර, ප්‍රදේශල සුරක්ෂා හා පොරොන්දු පත්‍රිකා සහ අනෙකුත් සුරක්ෂා මත වූ ගෙය වාර්තා කුළදී පහළ ගියේය.

- වාණිජ බැංකු විසින් පොදුගැලික අංශය වෙත සපයන ලද ගෙය සහ අත්තිකාරම් පිළිබඳ කාරුණුමය සම්ක්ෂණයට අනුව පොදුගැලික ගෙය සහ අත්තිකාරම් අංශය හැර ආර්ථිකයේ අනෙකුත් අංශ සඳහා ලබා දුන් ගෙය වර්ධනය 2019 වසරේ පළමු මාසගේදී මන්දගාමී විය. ඒ අනුව, කෘෂිකාර්මික අංශය සඳහා

7.13 රුප සටහන

වාණිජ බැංකු විසින් ප්‍රධාන අංශ වෙත ලබාදුන් ණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂණමය වර්ධනය

සපයන ලද මෙය වාර්ෂික ලක්ෂණමය පදනම මත ගණනය කිරීමේදී 2018 වසරේ ජූනි මස වාර්තා වූ සියලු 16.0 ක වර්ධනය හා සැසදීමේදී 2019 වසරේ ජූනි මස අවසානය වන විට සියලු 5.3 කින් වර්ධනය විය. කෘෂිකාර්මික අංශයෙහි සියලුම උප අංශ සඳහා සපයන ලද මෙය වර්ධනය වූ අතර එළවුල්, පලනුරු හා සුළු ආහාර තොර්ග යන උප අංශ වෙත සපයන

7.3 සංඛ්‍යා සටහන

වාණිජ බడෙකු විසින් ලබා දුන් ණය සහ අත්තිකාරම් වර්ගීකරණය (අ) (ආ) (ඇ)

කාණ්ඩය	2018 ජූනි අවසානයට	2018 දෙසැම්බර් අවසානයට	2019 ජූනි අවසානයට (දෑ)	ව්‍යුත්පන ලක්ෂණය වෙතන	
				(2018 ජූනි / 2019 ජූනි)	ප්‍රමාණය
කාමිකරීම සහ දේවර	443.3	470.0	466.9	23.6	5.3
එපියේ, නො	102.3	100.0	106.1	3.8	3.7
රබර	27.5	34.4	28.0	0.6	2.1
පොල්	23.1	24.5	23.6	0.6	2.4
ඩී	33.8	35.7	37.3	3.5	10.3
එලවල, පලනුරු සහ සුළු ආහාර හෙළ	28.1	37.9	33.0	4.8	17.2
දේවර	17.1	20.1	20.1	3.0	17.7
කර්මාන්ත	2,231.5	2,354.4	2,353.3	121.8	5.5
එපියේ, ඉදිකිරීම්	1,069.7	1,133.8	1,137.3	67.6	6.3
ආහාර සහ පාන වර්ග	115.8	124.6	125.9	10.1	8.7
රෝදිවිලි සහ ඇයලුම්	180.6	201.6	219.0	38.5	21.3
සකස සහ ලේඛ තීජපාදින, යනු-සුළු සහ ප්‍රවාහන උපකරණ	196.7	202.7	194.9	-1.8	-0.9
සේවා	1,520.6	1,641.4	1,653.4	132.8	8.7
එපියේ, තොය සහ සිල්ලර වෙළඳාම	455.9	486.7	492.7	36.7	8.1
සංචාරක ව්‍යාපෘතය	190.1	198.3	207.5	17.4	9.1
මූල්‍ය සහ ව්‍යාපාරික සේවා	356.3	396.3	361.0	4.7	1.3
නාවික, ගුවන් සහ භාණ්ඩ තීජකාගෙය	20.4	25.4	26.7	6.2	30.5
පොදුගලික ණය සහ අන්තිකාරම (ඉ)	1,081.2	1,267.4	1,351.8	270.6	25.0
එපියේ, කුලුවන්න පරිගණකික භාණ්ඩ	215.2	228.4	232.6	17.4	8.1
උකස් ණය	156.2	171.7	188.0	31.8	20.4
නෙය කාචිපන්	92.8	106.6	119.1	26.3	28.4
එකතුව	5,276.6	5,733.1	5,825.5	548.9	10.4

(අ) වාණිජ බලොකු වෙශීන් පෙනුද්ගැනීම අංශය වෙත ලබා දුන් හේතු සහ අත්සිකාරම විවිධ කාරුණුමය යම්ක්ෂණය මත පදනම් එහි ඇතුළු

(ஆ) கூட, அபிரை சுற விவரத்துக்கள் பொதுவாக மின் விவரத்துக்களை விடக் கூடிய நிலையில் விடுவது ஆகவே உண்மையாக இல்லை.

(ඇ) ගෙනුවී කිරීමේ තුළම්බදාල වෙනසකම් ජෙතුවෙන් මෙම යාන්ත්‍රිය සහානා 7.2 හි දැක්වෙන පොදුගලික අයය දහා ලබාදුන් නො යටතේ වන ප්‍රතිඵශීලිත තුළම්බදාල වේ.

(୧୩) ନୀରିକ୍ଷାଲିଙ୍କ

(୭) ନାମାଳିକା
 (୮) 'ତରିଲ୍' ଯାଏତେ ପରିଦିକରଣଙ୍କ କର ଆଜି 'ଡିକରିଟ୍' କାଞ୍ଚିତ ଅବଶ୍ୟକ ହେଉଥିଲା ତଥା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଦୁଇବୀରେ କର ଆଜି ଅତର, ଅରକଣ ରୂପ ଦେବତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଦ୍ୱାରା ଉପରେ ଅଧିକ କଣ୍ଠ ଦେଇଲାଗଲା ହେଲା.

මුලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් කළේඛු සමාගම් සඳහා සපයනු ලබන ගය සියයට 12.5 කින් අඩු වූ අතර එය මූල්‍ය හා ව්‍යාපාරික සේවා අංශය සඳහා සපයන ලද ගෙයෙහි වාර්තා වූ සියයට 1.3 ක අඩු වර්ධනයක් සඳහා බලපාන ලදී. කෙසේ වෙතත්, පොදුගලික ගය සහ අත්තිකාරම් යටතේ සපයන ලද ගෙය ප්‍රමාණය වාර්ෂික ලක්ෂණය පදනම මත 2018 වසරේ පළමු හාගයේදී වාර්තා කළ සියයට 11.2 ක වර්ධනය හා සැසදීමේදී 2019 වසරේ පළමු හාගයේදී සියයට 25.0 ක ඉහළ වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලදී. මෙම අංශය තුළ, ගය කාචිපත් සහ උකස් ගය, 2018 වසරේ පළමු හාගයේදී වාර්තා වූ පිළිවෙළින්, සියයට 13.2 ක හා සියයට 13.6 ක වාර්ෂික ලක්ෂණය පදනම මත වර්ධනය හා සැසදීමේදී 2019 වසරේ පළමු හාගය තුළදී පිළිවෙළින් සියයට 28.4 කින් සහ සියයට 20.4 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය.

පුළුල් මුදල් සපයම (M₄)

- පොදුගලික අංශය සඳහා සපයන ලද ගය සැලකිය යුතු ලෙස මන්දගාමී විම හේතුවෙන් මූල්‍ය සම්ක්ෂණය¹ මගින් මනිනු ලබන පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වර්ධනය (M₄) 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී මන්දගාමී විය. M_{2b} පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වර්ධන ප්‍රවණතාව හා සමානව පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය (M₄) 2018 වසර අවසානයේදී වාර්තා වූ සියයට 12.0 හා සැසදීමේදී 2019 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 8.7 දක්වා මන්දගාමී විය. පුළුල් මුදල් සැපයුමේ (M₄) වගකීම් අංශයෙන් සලකා බලන විට, බලපත්‍රාහි වාණිජ බැංකු, බලපත්‍රාහි විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රාහි මුදල් සමාගම් සතු කාලීන හා ඉතිරිකිරීමේ තැන්පත්වල වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ සියයට 12.7 හා සැසදීමේදී 2019 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට සියයට 9.0 ක් විය. සලකා බලන කාලයීමාව තුළ, බලපත්‍රාහි විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රාහි මුදල් සමාගම් සතු කාලීන හා ඉතිරිකිරීමේ තැන්පත්වල වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය 2018 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ, පිළිවෙළින්, සියයට 11.3 සහ සියයට 1.0 හා සැසදීමේදී 2019 අගෝස්තු මස අවසානය වන විට, පිළිවෙළින්,

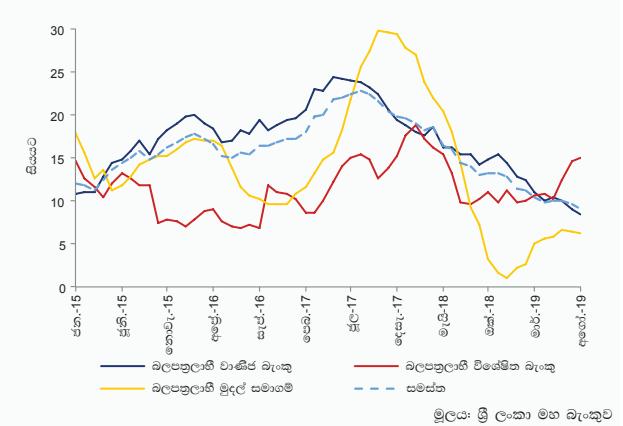
¹ මූල්‍ය සම්ක්ෂණය ද්‍රව්‍යීකාරව පිළිබඳ වන්න් පුළුල් මිනුමක් වන අතර, එයට මහ බැංකුව සහ බලපත්‍රාහි වාණිජ බැංකු මෙනම බලපත්‍රාහි විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රාහි මුදල් සමාගම් වැඩිහිටි වේ.

සියයට 15.0 ක් හා සියයට 6.3 ක් විය. වත්කම් අංශය සැලකු විට, බලපත්‍රාහි බැංකු සහ බලපත්‍රාහි මුදල් සමාගම්වල ගුද්ධ දේශීය වත්කම් මෙනම ගුද්ධ විදේශීය වත්කම්වල ඉහළ යැම 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ වාර්තා වූ M₄ ප්‍රසාරණය සඳහා හේතු විය. ඒ අනුව, සලකා බලන කාලයීමාව තුළ, බලපත්‍රාහි විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රාහි මුදල් සමාගම්වල ගුද්ධ දේශීය වත්කම් රුපියල් බිලියන 140.6 කින් සහ බලපත්‍රාහි විශේෂිත බැංකුවල ගුද්ධ විදේශීය වත්කම් රුපියල් බිලියන 6.8 කින් ඉහළ ගියේය.

- M₄ පුළුල් මුදල් සැපයුමට අනුව, පොදුගලික අංශය සපයන ලද ගය ප්‍රමාණයෙහි වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය 2018 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 14.9 හා සැසදීමේදී 2019 අගෝස්තු වන විට සියයට 6.5 දක්වා මන්දගාමී විය. බලපත්‍රාහි විශේෂිත බැංකු සහ බලපත්‍රාහි මුදල් සමාගම් විසින් පොදුගලික අංශය වෙත සපයන ලද ගය වර්ධනය වාර්ෂික ලක්ෂණය පදනම මත 2018 වසර අවසානයේ වාර්තා වූ, පිළිවෙළින්, සියයට 11.4 සහ සියයට 13.0 හා සැසදීමේදී 2019 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට, පිළිවෙළින්, සියයට 9.8 හා සියයට 1.3 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස මන්දගාමී විය. පොදුගලික අංශය සඳහා සපයන ලද ගය ප්‍රසාරණය 2018 වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 610.6 හා සැසදීමේදී 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී දේශීය ගය ප්‍රසාරණයට සියයට 25.5 කින් දායක වෙමින් රුපියල් බිලියන 98.2 ක් විය. තවද, 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී පුළුල් සැපයුමේ (M₄) රුපියට සපයන ලද ගුද්ධ පුළුල් සැපයුමේ (M₄) රුපියට සපයන ලද ගුද්ධ විය.

7.14 රෘප සටහන

ඉතිරිකිරීමේ සහ කාලීන තැන්පත්වල වාර්ෂික ලක්ෂණය වර්ධනය (M₄ පුළුල් මුදල් සපයුම අනුව)

7.4 සංඛ්‍යා සටහන

ප්‍රථම මුදල (M₁) සැපයුමෙන් වත්කම් අංශය
(මූල්‍ය සම්බන්ධතා අනුව ගණනය කරන ලදී)

රුපියල් බිලියන

අංශය	2018 අගෝස්තු අවසානයට	2018 අවසානයට	2019 අගෝස්තු අවසානයට (රු)	වාර්ෂික උක්ෂය වෙනස			
				2018 අවසානයට	2019 අගෝස්තු අවසානයට	ප්‍රමාණය	%
ප්‍රථම මුදල (M ₁)	8,403.3	8,729.6	9,132.8	933.7	12.0	729.5	8.7
ඇඩුන් සාධක							
ඇදුන් විද්‍යුත් වත්කම්	3.0	-133.7	41.9	-99.5	-291.2	38.9	1,281.6
මුදල අධිකාරීන්	901.5	750.5	848.4	-95.6	-11.3	-53.1	-5.9
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	-734.6	-817.5	-746.6	-92.9	-12.8	-12.0	-1.6
බලපත්‍රලාභී විශේෂ බැංකු සහ බලපත්‍රලාභී මුදල සමාගම්	-163.8	-66.7	-59.9	89.1	57.2	103.9	63.4
ඇදුන් දේශීය වත්කම්	8,400.3	8,863.3	9,090.9	1,033.2	13.2	690.6	8.2
දේශීය ජය	10,679.4	11,355.1	11,740.7	1,513.3	15.4	1,061.3	9.9
රජයට ලබාදුන් ඇදුන් ජය	2,903.5	3,098.6	3,394.5	319.6	11.5	491.0	16.9
මුදල අධිකාරීන්	245.8	471.3	349.5	246.3	109.4	103.7	42.2
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	2,026.1	2,043.9	2,401.4	100.5	5.2	375.3	18.5
බලපත්‍රලාභී විශේෂ බැංකු	565.5	518.6	563.2	-27.1	-5.0	-2.3	-0.4
බලපත්‍රලාභී මුදල සමාගම්	66.1	64.8	80.4	0.0	-0.1	14.3	21.7
රාජ සංස්ථාවලට දුන් ජය (බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු)	639.5	755.4	746.9	218.4	40.7	107.4	16.8
පොදුගැලික අංශයට ලබා දුන් ජය	7,136.4	7,501.1	7,599.3	975.3	14.9	462.9	6.5
බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු	5,248.4	5,561.4	5,626.0	762.1	15.9	377.7	7.2
බලපත්‍රලාභී විශේෂ බැංකු	721.5	753.8	792.1	77.0	11.4	70.5	9.8
බලපත්‍රලාභී මුදල සමාගම්	1,166.5	1,185.9	1,181.2	136.1	13.0	14.7	1.3
අනෙකුත් අයිතම (ඇදුන්) (ආ)	-2,279.1	-2,491.8	-2,649.8	-480.1	-23.9	-370.7	-16.3

(ආ) තාවකාලීන

(ආ) අනෙකුත් අයිතම වත්කම් සහ අනෙකුත් අයිතම වගකීම් අතර වෙනස මිනින් ගණනය කරනු ලැබේ

මුදල: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 295.9 කින් ඉහළ හිය අතර, ඒ සඳහා බලපත්‍රලාභී විශේෂ බැංකු විසින් රජයට සපයන ලද ඣය රුපියල් බිලියන 44.6 කින් සහ බලපත්‍රලාභී මුදල සමාගම් විසින් රජයට සපයන ලද ඣය රුපියල් බිලියන 15.7 කින් ඉහළ යැමු දායක විය.

අපේක්ෂා වර්ධනයන්

- නමුදිලි උද්ධමන ඉලක්කකරණය වෙත යොමුවීම සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන පූර්ව අවශ්‍යතා ආයතනිකගත කිරීමේ සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අත්කරගෙන ඇති අතර, එම ජයග්‍රහණ තිරසාරව පවත්වා ගැනීම කෙරෙහි ඉදිරි වසරවලදී ප්‍රමුඛතාව හිමිවෙනු ඇතේ. ඒ සඳහා රාජ්‍ය මුදල ඒකාග්‍රතාව කෙරෙහි රජයේ අඛණ්ඩ කුපැවීම මෙන්ම මනා මුදල හා රාජ්‍ය මුදල ප්‍රතිපත්ති සම්බන්ධීකරණය තවදුරටත් අවශ්‍ය කොන්දේසි ලෙස පවතී. මහ බැංකුකරණ නීති සඳහා සංශෝධන කෙටුම් මනා මුදල හා රාජ්‍ය මුදල ප්‍රතිපත්ති සිරුම්ප්‍රාග්‍රහණ නීතිවල අනුමත ඇතිව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව නම් සැලකීම් උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුව වෙත සාර්ථකව යොමු වීම සඳහා උපකාරී වනු ඇතේ.

විනිවිදහාවයක් සහිතව මිල ස්ථායිතාව සඳහා ගක්තිමත් බලතල ස්ථායිත කිරීම සහ කාර්යක්ෂම රාජ්‍ය මුදල හා මුදල ප්‍රතිපත්ති සම්බන්ධීකරණයක් ගොඩ තැබීම මෙම යෝජිත නීති සම්පාදනයෙහි මූලික ඉලක්කය වේ. යෝජිත මහ බැංකුකරණ නීති පනතට අනුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රාජ්‍ය අවබුද්‍ය තියෙ මුදහා මුදහා අවශ්‍යතා සංශෝධන සඳහා පැවතීම සීමා කෙරෙනු ලැබේ. රාජ්‍ය මුදල ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය අපේක්ෂා පරිදි අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කාරණයක් වන බැවින්, ශ්‍රී ලංකාව සඳහා රාජ්‍ය මුදල නීතින් ගක්තිමත් කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම බැංීම් සහිත රාජ්‍ය මුදල නීති, 2003 අංක 03 දරන රාජ්‍ය මුදල කළමනාකරණ වගකීම් පනත සඳහා සංශෝධන ලෙස එක් වෙනු ඇති අතර, එමගින් ව්‍යාප්ත යහපත් රාජ්‍ය මුදල කළමනාකරණයක් සහතික කරන අතරම, වර්ධනයට හිතකර ආර්ථික වාතාවරණයක් නීර්මාණය කිරීම සඳහා තිරසාර ලෙස උද්ධමනය අඩු හා ස්ථායි මට්ටමක පවත්වා ගැනීම් අරමුණ ඇතිව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව නම් සැලකීම් උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුව වෙත සාර්ථකව යොමු වීම සඳහා උපකාරී වනු ඇතේ.

- උද්ධමනය මැදි තනි අගයක මට්ටමේ තීරසාරව පවත්වා ගනිමින් සහ එමගින් ආර්ථික වර්ධනයට සහාය වීම මුදල ප්‍රතිපත්තියේ අරමුණු වන අතර, උද්ධමනය සඳහා වන කෙටිකාලීන සැපයුම් අංශයේ බලපැමි සඳහා විසඳුම් යෙදීමට රුත්‍යේ පූර්වෝපායික ක්‍රියාමාර්ග අත්‍යවශ්‍ය වේ. ලිභිල් මුදල ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් නැවත ඉහළ තැබීම සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන ගෙය ප්‍රවාහවල ප්‍රමාණවත් වර්ධනයකට පහසුකම් සලසනු ඇත. ඉල්ලුමෙන් ජනිත වන උද්ධමනය සහ උද්ධමන අපේක්ෂා සාර්ථකව කළමනාකරණය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට හැකියාව ලැබුණද, මහ බැංකුවට පාලනය කළ නොහැකි කාලගුණික තන්ත්වයන් හේතුවෙන් ඇතිවන ආහාර මිල ඉහළ යැමි, උද්ධමන අපේක්ෂා පාලනය කිරීම සඳහා අවඳනමක් ඇති කළ හැකිය. එසේ හෙයින්, මිල ස්ථායිතාව තහවුරු කිරීම සඳහා රුත්‍යේ කාලීන හා සුදුසු ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගද අත්‍යවශ්‍ය වේ.
- තම ඉතුරුම් මගින් උපයා ගන්නා පොලී ආදායම් මත යැපෙන පූරුෂීයන්ගේ ජ්වන තන්ත්වයට බලපැමි කරමින් තැන්පතු පොලී අනුපාතික තනි අගයක මට්ටමකට පහළ ගොස් ඇති හෙයින්, ඉතුරුමිකරුවන්, විශේෂයෙන්ම ජේජ්යේ පූරුෂීයන් සඳහා සාධාරණ ප්‍රතිලාභ සහිත තව මූල්‍ය නිෂ්පාදන හදුන්වාදීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණුක්ව පවතී. නමුදිලි උද්ධමන ඉලක්කකරණ රාමුව යටතේ, උද්ධමනය තීරසාර පදනමකින් මැදි තනි අගයක මට්ටමේ පවත්වාගෙන යැමට අපේක්ෂා අතර, එය කෙටි කාලයෙන් ඔබවට වෙළදපාල පොලී අනුපාතික තනි අගයක මට්ටමක පවතිනු ඇති බවට ගම්මාන කරයි. එය විශේෂයෙන්ම වේගයෙන් වයස්ගතවන ජනගහනයක් ඇති තන්ත්වයක් තුළ සාධාරණ ප්‍රතිලාභ සහිත තව මූල්‍ය නිෂ්පාදන හදුන්වාදීමේ අවශ්‍යතාව අවධාරණය කරයි. අඩු පොලී අනුපාතික පරිසරයක් තුළ, අසාමාන්‍ය ලෙස ඉහළ ප්‍රතිලාභ පිරිනමනු ලබන බවට ප්‍රකාශ කරන අනවසර ආයතන වෙත මහජනතාව යොමුවීමෙන් වැළකිය යුතුය. එවැනි ආයෝජන අවසානයේදී මහජනතාව විසින් තම මහන්සියෙන් උපයාගත් ඉතුරුම් අහිම් වීමට හේතුවනු ඇත.

